

ХОДА НА ЧЕСТЬ ПЕРШИХ ЗАГИБЛИХ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

У Києві 21 січня відбулася хода на честь перших загиблих Героїв Небесної Сотні. Таким чином родини полеглих, майданівці та небайдужі згадали події 10-річної давнини.

ДЖОРДЖ РОБЕРТСОН ЗАКЛИКАВ ЗБІЛЬШИТИ ДОПОМОГУ КИЄВУ

Російське вторгнення на територію суверенної сусідньої країни повністю порушило міжнародний порядок.

Колишній очільник НАТО та у минулому міністр оборони Великої Британії Джордж Робертсон закликав союзників збільшити допомогу Україні та нарощувати у Європі виробництво зброї і боєприпасів. Про це він заявив в інтерв'ю "Sky news".

Коментуючи угоду про безпекові гарантії між Україною та Великою Британією Робертсон зазначив, що прем'єр-міністр Сполученого Королівства Ріші Сунак повинен взяти на себе відчутні багаторічні зобов'язання перед Києвом, у той час, коли агресія росії наростає.

"Ми повинні тримати Україну на першому місці в порядку денному, тому що вони бо-

ються за нас там. Я хочу багаторічних зобов'язань, єдине, до чого прислухається кремль, це скільки років ми будемо з українцями", — сказав він.

Колишній генеральний секретар НАТО акцентував, що російське вторгнення зруйнувало міжнародний порядок, а путін не зупиниться на одній лише Україні.

"Якщо путіну вдасться поглинути країну з 44 мільйонами людей прямо в самому серці Європи, то він не зупиниться. Тож вони воюють за нас, і тому я вважаю, що нам потрібно нарощувати виробництво зброї та боєприпасів аби українці отримали зброю зараз", — заявив Робертсон.

Елена Расенко,
«Кореспондент»

ПРЕЗИДЕНТ УЄФА ЗНОВУ НАТЯКНУВ, ЩО НЕ ХОЧЕ ВИХОДУ УКРАЇНИ НА ЄВРО-2024

Дивна заява від функціонера.

Президент УЄФА Олександр Чеферін з побоюванням заявив, що вихід України чи Ізраїлю на Євро-2024 може ускладнити питання безпеки на турнірі.

"Зараз настали божевільні часи, де геополітично можна сказати, що світ збожеволів. У такій ситуації головним на турнірі буде безпека.

Моє побоювання стосується не лише стадіонів. Вони, я певен, будуть захищені нормально. Але фани збиратимуться у містах. Однак залишаймося оптимістами. Все ще впевнений, що все буде гаразд", — сказав Чеферін в інтерв'ю "The Telegraph".

За Олексієм Леонічевим,
«Дзеркало тижня»

ДО КИЄВА ПРИБУЛИ ІНСПЕКТОРИ ЗІ США

Представники Пентагону, Державного департаменту та «USAID» прибули до Києва, де проведуть зустрічі з виконавцями, партнерами й українським урядом.

Про це повідомила посол США в Україні Бріджит Брінк у «Twitter» в понеділок, 29 січня.

«Рада знову вітати в Києві трьох генеральних інспекторів від Міністерства оборони, Державного департаменту та «USAID». Їхні зустрічі з виконавцями, партнерами й українським урядом сприятимуть посиленню нагляду та підзвітності за допомогою Україні з боку США», — написала посол.

Фото: «Твіттер» Бріджит Брінк

КОЛИ УКРАЇНУ ЗАПРОСЯТЬ ДО НАТО?

Україну було б добре "на певному етапі" запросити стати повноцінним членом НАТО. Про це заявив генеральний секретар Альянсу Єнс Столтенберг в інтерв'ю "Fox News".

Відповідаючи на запитання про можливу конфронтацію між росією і НАТО в разі просування членства України в Альянсі, Столтенберг назвав

"гарною справою" для Альянсу і для США підтримати Україну.

Генеральний секретар нагадав, що від самого початку НАТО створювалось, щоб запобігти війнам.

"Я з Норвегії, ми межуємо з росією. Коли Норвегія стала членом НАТО, то радянський союз називав це провокацією. Це не було провокацією, це право кожної суверенної нації обирати власний шлях. Це право є у Норвегії, воно є у Швеції та Фінляндії, а також в Україні", — заявив Столтенберг.

Він наголосив, що дуже важливо, щоб російський диктатор владімір путін не досяг бажаного в Україні, тому що це стане заохоченням для інших авторитарних режимів.

"Тому це гарна справа для нас, для США, підтримати Україну, а також на певному етапі запросити їх стати повноцінним членом Альянсу", — сказав генеральний секретар НАТО.

Олеся Краснолуцька, «Кореспондент»
Фото: Вікіпедія

ЯКІ ПІДСУМКИ «РАМШТАЙН-18» ДЛЯ УКРАЇНИ

23 січня в онлайн-форматі відбулась 18-та з початку повномасштабного вторгнення росії зустріч Контактної групи з оборони України у форматі «Рамштайн», в якій взяли участь представники понад 50 країн та майже все військово-політичне керівництво України, зокрема міністр оборони Р. Умеров і Головнокомандувач ЗСУ В. Залужний.

Про що свідчать головні підсумки засідання?

По-перше, зустріч надала Україні можливість поінформувати наших партнерів про ситуацію на фронті – керівництво ЗСУ і Головного управління розвідки МОУ довели партнерам інформацію про цілі, плани агресора і про нашу протидію. Міністр оборони США Л. Остін, який відкрив засідання, підкреслив, що росія, атакуючи Україну ракетами та дронами, намагається деморалізувати українців і підірвати бойовий дух українських військових, а також запевнив, що міжнародна коаліція союзників і партнерів залишається відданою підтримці України в її боротьбі з агресією росії та продовжить надавати зброю для ефективного ураження ворога. Він також подякував Естонії, Німеччині, Латвії, Литві, Нідерландам, Норвегії, Швеції та Великій Британії за пакети допомоги, які були поставлені Україні. Проте запропонував у довгостроковій перспективі продовжувати допомагати Україні у зміцненні та модернізації її Збройних сил. Л. Остін окремо підкреслив, що США під час моніторингу використання американської безпекової допомоги Україні «не побачили жодних достовірних доказів» її нецільового використання або перенаправлення третім країнам.

Учасники чергового засідання обговорили питання збільшення поставок Україні далекобійної зброї та адаптацію західних ракет під існуючі пускові й протиповітряні системи радянського зразка, що має зробити їх ефективнішими. Йдеться, зокрема, про зброю типу «deep strike» (глибокого ураження), здатної знищувати ворожі позиції за лінією фронту. Зобов'язання надавати зброю для подібних ударів чітко взяли на себе партнери України.

По-друге, союзники підтвердили готовність вирішувати проблеми України з дефіциту ракет для існуючих систем протиповітряної оборони (ППО). Л. Остін під час відеовиступу наголосив, що Україна має вирішальне значення для глобальної безпеки і закликав учасників для прикриття неба надати Україні «більше життєво важливих наземних систем протиповітряної оборони і перехоплення».

По-третє, відмінністю 18-го «Рамштайну» стала формалізація «коаліції спроможностей» (capability coalitions), сформованої під час попередніх засідань (авіаційна, танкова, артилерійська та коаліція морської безпеки), а також формування нової коаліції наземних засобів протиповітряної оборони. У контексті започаткування коаліції артилерійських спроможностей, підтверджений досвід України у застосуванні артсистем, які надаються міжнародними партнерами. Незважаючи на нестачу необхідних боєприпасів на складах Альянсу та недостатні темпи їх виробництва, партнери намагаються поступово задовольняти потреби ЗСУ шляхом інвестування у виробництво саме боєприпасів і артилерійських систем з перспективою виведення обсягів їх виробництва на повну потужність вже у 2024 році.

Відбулося обговорення напрацювання та практичні напрямки посилення темпів нарощування Україною власного виробництва боєприпасів. Також ішлося про диверсифікацію поставок артилерійських систем з урахуванням зносу стволів артилерії. У рамках авіаційної коаліції, крім

зобов'язань щодо надання літаків F-16, підтверджено продовження навчання українських пілотів на військових базах НАТО у Німеччині та США. Канада під час зустрічі оголосила про новий пакет військової допомоги та долучення канадських інструкторів до навчання українських пілотів на винищувачах F-16, а Німеччина – про передачу Україні вертольотів. Крім того, обговорювались питання нарощення виробництва дронів і ракет, які зможуть певною мірою компенсувати нестачу артилерійських снарядів. Зі свого боку очільник МО України Р. Умеров запевнив, що його відомство готове співінвестувати в технології та спільне виробництво, ділитися бойовим досвідом України та сприяти укладенню довгострокових контрактів із зацікавленими компаніями. Під час зустрічі також обговорювалося і питання коаліції з морської безпеки та ІТ-коаліції.

Отже, ця зустріч у форматі «Рамштайн» виявилась досить продуктивною, адже спростувала наративи російської пропаганди про «втому Заходу від України» та «припинення фінансової та військової допомоги». США та коаліція з понад 50 союзників і партнерів, як і раніше, віддані підтримці України в її боротьбі проти російської агресії. Тому недоречно говорити про будь-який сценарій, за яким є Україна взагалі залишиться без західної підтримки. Наступна зустріч Контактної групи з питань оборони України («Рамштайн-19») відбудеться у середині лютого в Брюсселі, напередодні засідання Ради Україна-НАТО.

Текст і фото:
Центр протидії дезінформації

ПАДІННЯ ІЛ-76: ДАΝІЛОВ РОЗКРИТИКУВАВ ООН І ЧЕРВОНІЙ ХРЕСТ

Секретар Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) Олексій Данілов у коментарі "Українському радіо" 26 січня засудив Організацію Об'єднаних Націй (ООН) за її бездіяльність у питанні Іл-76.

Посадовець закликав не робити передчасних висновків й дочекатись остаточного з'ясування обставин.

"Ситуація перебуває на контролі у вищого військового політичного керівництва України. Ми розуміємо, що і де відбувається. Не так багато часу лишилося дочекатися, щоб ми остаточно дізналися, що там сталося", — запевнив він.

За його словами, росія, як і раніше намагається зобразити себе невинною після воєнних злочинів. Данілов також засудив бездіяльність ООН.

"ООН — дивна інституція, вона, перефразую, в обіймах лапає (міністра закордонних справ росії сергія) лаврова, "цілується в ясна" і при цьому не має права відвідати місце, де сталася, на їхній погляд, трагедія. Так що ж це тоді за ООН? Чим вона займається?" — поставив

риторичне запитання секретар РНБО.

Він також звернув увагу на бездіяльність Червоного хреста, що зобов'язаний був перебувати на місці падіння "буквально за години".

"Якщо росіяни нікого туди не пускають — так вони можуть там наплести такого, що і на вуха (не натягнеш — ред)", — резюмував Данілов.

24 січня у Білгородській області РФ розбився військовий літак Іл-76. російське Міністерство оборони стверджувало, що в літаку, нібито, були українські полонені, яких везли на обмін. Водночас українські ЗМІ заявили, що Іл-76 перевозив ракети до комплексів С-300.

Пізніше в ГУР підтвердили, що 24 січня мав відбутися обмін полоненими, але цього так і не сталося. росіяни опублікували "список" з 65 українських полонених, які нібито загинули під час катастрофи. Проте дані принаймні 17 людей з оприлюдненого списку збігаються з даними 17 бійців ЗСУ, яких обміняли ще 3 січня.

Максим Липчанський,
«Кореспондент»

СКІЛЬКИ ЗАРОБЛЯЮТЬ УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ В ПОЛЬЩІ?

У 2023 році майже половина українських біженців задекларувала свій заробіток у менше ніж 3 тисячі злотих — 28 тисяч гривень. Про це йдеться у звіті Національного Банку Польщі (НБП), що проаналізував аналітичний центр міжнародної агенції з працевлаштування "Gremi Personal".

"У 2023 році найчастіше як українські біженці, так і довоєнні мігранти отримували зарплату у розмірі 3,000 — 4,000 злотих (28,000 — 38,000 грн.), однак 49% біженців задекларували заробіток менше ніж 3,000 злотих, серед довоєнних мігрантів таких усього 21%", — йдеться в дослідженні.

Зазначається, що середня чиста заробітна плата, отримана українцями у Польщі сягає близько 33 тис. грн.

Водночас щороку відбувається зростання заробітної плати біженців, що є наслідком рекордно низького рівня безробіття у Польщі та підвищенням рівня мінімальної заробітної плати.

Згідно з опитуванням, яке проводилося НБП з 2019 року, середня заробітна плата мігрантів, які прибули

до Польщі до початку війни, зросла між 2019 і 2022 роками приблизно на 38%, а між 2022 і 2023 років — на 6%.

При цьому усього до повномасштабної війни в Україні працевлаштованими були 94% українських мігрантів у Польщі порівняно з 64% мігрантів часів війни.

Українські біженці в Європі

29 грудня 2023 року стало відомо, що українські біженці, які мають зупинку у Варшаві під час своєї подорожі з України до інших міст Польщі чи Європи можуть зупинитися безкоштовно у Пункті матері та дитини на автобусному вокзалі Варшава Західна (Warszawa Zachodnia).

У січні повідомлялося, що уряд Шотландії заявив місцевій владі, що надання фінансування для допомоги українцям в облаштуванні не продовжиться. Минулого року місцева влада отримала 10 млн. фунтів стерлінгів на покриття витрат на короткострокове житло для біженців, тепер цього фінансування не буде.

Дмитро Петровський, УНІАН

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ГРОМАДЯНСТВО: ОДНА ПРОПОЗИЦІЯ ВИКЛИКАЄ ВІДВЕРТЕ ОБУРЕННЯ

Президент пропонує, щоб усі, хто відповідно до нового закону отримуватиме громадянство України у спрощеному порядку, не складали для цього іспити на володіння українською мовою, знання Конституції й історії України.

У президентському законопроекті про громадянство є як добрі, так і сумнівні новації. Але одна пропозиція викликає відверте обурення.

Пам’ятаєте, нещодавно ми всі тишилися, що тепер в Україні, як у кожній поважній державі, для вступу в громадянство іноземець має складати іспити на володіння державною мовою, знання історії й Конституції. І це справді дуже важливо, адже громадянство — це спільнота людей, які усвідомлюють себе українцями, для яких Україна є Батьківщиною. Громадянин повинен мати хоча б базові уявлення про історію і правовий лад власної держави. А володіння українською мовою взагалі відповідно до закону є обов’язком кожного громадянина.

Так от президент пропонує, щоб усі, хто відповідно до нового закону отримуватиме громадянство України у спрощеному порядку, не складали для цього іспити на володіння українською мовою, знання Конституції й історії України.

Підкреслюю, ідеться не про окремі винятки (військових або цінних для України вчених, спортсменів чи діячів культури), які й зараз можуть складати ці іспити впродовж 2 років після отримання громадянства.

Ідеться про величезну кількість нових громадян України. Бо в спрощеному порядку (просто подавши заяву і декларацію, на підставі яких видаватиметься указ президента) набуватимуть громадянство України будь-які громадяни усіх держав ЄС, США, Канади, Великої Британії, Швейцарії, Норвегії та Японії. При цьому вони зможуть, за бажанням, одночасно зберігати і громадянство цих держав.

І от президент України раптом вирішив, що усім цим людям, щоб стати громадянами України, не потрібні хоча б елементарні знання з української мови, історії й Конституції. Вони можуть скласти ці іспити впродовж трьох років. Якщо не складуть, президент теоретично може їх колись позбавити громадянства. Але це неточно.

Такі речі соромно читати, не те, що голосувати за них. Незалежно від того, як ми вирішимо питання подвійного громадянства і які запровадимо спрощення для іноземців, що хочуть стати громадянами України, ці спрощення в жодному разі не мають скасовувати знання української мови, історії та Конституції як обов’язкову передумову отримання нашого громадянства.

Володимир В'ятрович

ЧОГО ДОБИВАВСЯ ЛАВРОВ НА РАДІ БЕЗПЕКИ ООН

російська федерація в особі очільника мзс с. лаврова виступила 22 січня перед західними лідерами на засіданні Ради Безпеки ООН з гучними заявами про Україну.

Головне із заяв лаврова:

- росія завжди була «готова до переговорів», але їхнім результатом має бути усунення українського уряду;
- українці не зацікавлені у війні, а продовжувати протистояння їх підштовхує Захід;
- Формула миру Президента В. Зеленського — це «шлях в нікуди», і чим швидше це усвідомлять, тим краще буде для України й Заходу;
- якщо Україна «припинить боротьбу», будуть врятовані «сотні тисяч» життів;
- Захід просуває ідею про ризик нападу росії на НАТО в майбутньому, щоб «вимагати гроші» на допомогу Україні.

Які висновки можна зробити із заяв лаврова?

По-перше, звинувачення лаврова у «відмові» країн Заходу від переговорів щодо України здебільшого спрямоване саме на країни Глобального Півдня. Насправді путін зацікавлений лише в тих переговорах, які призведуть до роззброєння українських військ та усунення від влади нинішнього українського уряду. Звісно, що для України неприйнятні умови, які пропонує ворог, адже протистояння з росією повністю завершиться виключно після виходу України на кордони 1991 року та створення коаліцією держав, що підтримують Україну, превентивних механізмів, які не дадуть змоги кремлю повторити агресію не тільки проти України, а й будь-якої іншої держави. А тим часом кремль не виявляє готовності до конструктивних переговорів і продовжує переходити на військові рейки, притримуючись стратегії, що такий хід війни буде все більше послаблювати переговорну позицію України.

По-друге, лавров намагався применшити воєнні злочини російських окупантів і звинуватив ЗСУ в «нанесенні ударів» західною зброєю по цивільних об’єктах тимчасово окупованих територій та Донецька, тоді як, за його твердженням, росіяни й українці «живуть у мирі та злагоді» на ТОТ (тимчасово окуповані території). Схожі наративи просуvalи й інші російські медіа, але незалежні іноземні журналісти підтвердити ці заяви не змогли, а в Україні заперечили здійснення такого обстрілу. Лицемірство кремля яскраво підтверджує масована ракетна атака рф по українських містах вранці 23 січня, внаслідок чого загинуло щонайменше 5 людей і понад 40, зокрема й діти, отримали поранення. Щодо ситуації на тимчасово окупованих територіях, то звіти американського Інсти-

туту вивчення війни (ISW) регулярно документують факти участі російських військ та окупаційних адміністрацій у широкомасштабних етнічних чистках, під час яких примусово та незаконно вивозили до росії українців, систематично знищують українську мову, культуру, історію та етнічну приналежність населення.

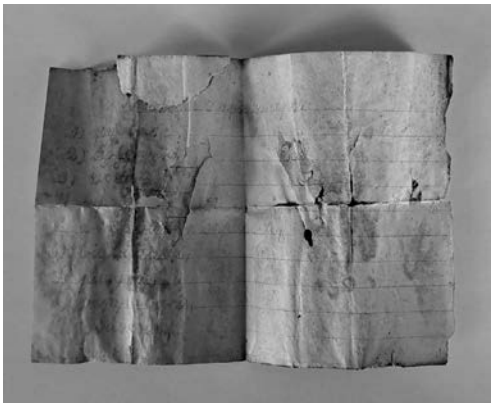
По-третє, кремль скликав чергове засідання Ради Безпеки ООН для критики законного постачання зброї в Україну, яке здійснюється на підтримку невід’ємного права України на самооборону, як це відображено у статті 51 Статуту ООН. Таким чином рф намагається відвести фокус уваги спільноти від використання під час обстрілів України летальної зброї, отриманої з Ірану та КНДР у порушення міжнародних правил. Проте такі спроби лише об’єднують партнерів України в продовженні військової допомоги. Як заявила пані посол США в Україні Б. Брінк у відповідь на масовану ракетну атаку 23 січня, «...зараз Україна потребує нашої подальшої підтримки, щоб захистити себе від цих жорстоких нападів на цивільне населення».

Отже, подібними виступами кремль хоче зміцнити свою позицію в ООН та використати цей міжнародний майданчик для легітимізації своїх наративів на світовій арені, а також задля переконання інших країн припинити свою військову допомогу Україні. Засідання РБ ООН 22 січня стало черговою спробою лаврова просунути основний меседж — війна закінчиться, коли кремль досягне своїх цілей у війні, тобто після повної капітуляції України та Заходу. До речі, більшість учасників зустрічі сприйняли заяви лаврова як невдалу спробу росії відволікти світ від її військових злочинів та військової агресії, а Формулу миру Президента В. Зеленського — як спробу створити фундамент для припинення війни. Навіть постійний представник Китаю при ООН Ч. Цзюнь визнав, що «жодна країна не повинна гарантувати свою безпеку за рахунок безпеки інших держав» та закликав якнайшвидше «зупинити бойові зіткнення». Реакція учасників Ради безпеки на виступ лаврова була настільки негативною, що він покинув зал засідання, перш ніж свої доповіді зачитали представники більшості інших членів Ради Безпеки та постійний представник України Сергій Кислиця.

На жаль, росія як член Ради безпеки і надалі матиме право збирати засідання для просування російського порядку денного. Як вважає С. Кислиця, у найближчій перспективі рф не позбавлять усіх повноважень в ООН, адже постійні члени РБ ООН не готові навіть до політичної дискусії на цю тему.

Центр протидії дезінформації

У БОЙКІВСЬКІЙ ХАТІ, ЯКУ ПЕРЕВЕЗЛИ В ТУСТАНЬ, ЗНАЙШЛИ ДЕКАЛОГ ОУН

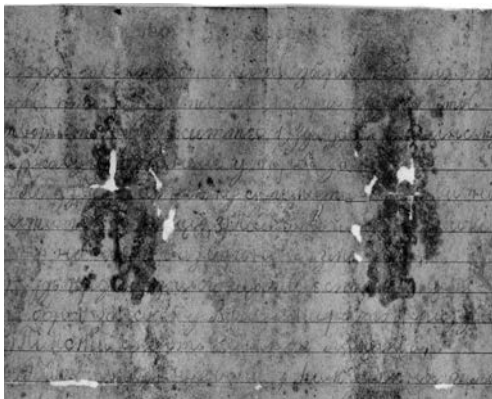

Розбираючи автентичну бойківську хату, щоб перевезти в історико-культурний заповідник “Тустань”, у таємному сховку було знайдено записку.

Про це повідомляють на сторінці заповіднику “Тустань”.

“Розбираючи бойківську хату з с.Плав’я, ми знайшли записку часів українського визвольного руху середини ХХ століття! Записку, складену у декілька разів, витягнули з таємного сховку з конструкцій даху. Розкрити та розчитати її одразу було неможливо, бо папір розсипався в руках”, — йдеться в повідомленні.

Розгорнути та законсервувати пам’ятку

вдалося завдяки реставраторам із Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. Івана Франка.

І тепер, через півроку після знахідки, ми знаємо її зміст! Це — Декалог ОУН з однієї сторони, а з іншої — прикмети характеру (в жіночому роді) — відважна, рішуча, чесна, витривала ... тощо. Текст написаний від руки, олівцем і сьогодні ледь помітний”, — пишуть на сторінці історико-культурного заповідника.

У “Тустані” запрошуюють до співпраці науковців, які можуть допомогти дізнатися більше про історію цього артефакту.

“У розпал російсько-української війни, такі знахідки мають особливе значення. Вони нагадують, що сьогоднішня війна є продовженням боротьби наших попередніх поколінь!” — йдеться в повідомленні.

Фото: «Фотографії старого Львова» Наталка Студня, «Фотографії старого Львова»

- ### КІЛЬКОМА РЯДКАМИ

 - Польща приєдналася до декларації G7 про гарантії безпеки і готується підписати з Україною двосторонню угоду.
 - росія заробила близько 5 мільйонів доларів завдяки тому, що українці переглядають на «YouTube» російський контент та слухають російську музику на відео. Це вартість приблизно 10 тисяч frv-дронів.
 - Голлівудський актор та виконавець ролі Люка Скайвокера у «Зоряних війнах» Марк Гемілл допоміг зібрати гроші на безпілотники RQ-35 Heidrun, які вже прибули до України. «15 дронів-розвідників RQ-35 Heidrun, на які ми збирали кошти, вже в Україні», – розповів Марк Гемілл.
 - Служба внутрішнього аудиту Міністерства оборони та представники ЗСУ спільно з представниками відділу оборонного співробітництва посольства США провели перевірку озброєння та майна, наданого американськими партнерами. «Забезпечення доступу до місць зберігання, відкритість та систематичні спільні інспекції — це конкретні заходи, які ми вживаємо для посилення прозорості і зміцнення довіри у відносинах з партнерами», — прокоментував заступник міністра оборони Юрій Джигир. Українські та американські інспектори перевірили три основні позиції: серійні номери, технічний стан та умови належного зберігання (безпека та охорона). «Наразі триває обробка інформації. Під час спільної роботи зауважень з боку представників США не було», — йдеться в повідомленні.
 - Від рук рашистів постраждала кожна 7-ма школа: варвари-окупанти зруйнували в Україні понад 200 шкіл, ще 1,600 – пошкодили.
 - Більше як 8 тисяч українців, цивільних та військових, досі перебувають у російському полоні. У межах обмінів між Україною та рф додому повернули 2,681 українського військового і 147 цивільних.
 - Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан після розмови з генеральним секретарем Північноатлантичного альянсу Єнсом Столтенбергом закликав парламент своєї країни ратифікувати заяву Швеції на вступ до НАТО.
 - Начальник Генерального штабу Збройних сил Великої Британії Патрік Сандерс закликав британців підготуватися до того, що у разі війни з росією їм доведеться служити у війську.
 - Заступник міністра оборони України Дмитро Кліменков заявив, що крім військової допомоги для України, країни НАТО також відновлюють потужності своїх військово-промислових комплексів, аби збільшувати власні запаси зброї. Адже Альянс чітко розуміє загрозу з боку росії.
 - 22 січня російська державна дума обговорювала законопроект про арешт фінансових активів, включно з майном, у росіян, які відкрито критикують російську армію та "спеціальну військову операцію".
 - Латвія передасть Україні чергову партію автовок, конфіскованих у п'яних водіїв. Тим разом це 14 авт вартістю понад 100 тисяч євро.
 - 24 січня Комітет Сенату США схвалив закон, який може Вашингтону конфіскувати російські активи і передати їх Україні. Закон може відкрити шлях до першої в історії США конфіскації активів Центрального банку країни, з якою він не перебуває у стані війни. Однак для цього треба, щоб його ухвалили Сенат, Палата представників та американський президент Джоозеф Байден. Голова комітету Демократичної партії з міжнародних відносин сенатор Бен Кардін переконаний, що законопроект стане законом.
 - Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) схвалила резолюцію про становище дітей України. Резолюцію підтримали 85 депутатів ПАРЄ одноголосно. "Важливо, що документ поновив положення про те, що депортація дітей України становить військові злочини, злочини проти людяності та містить ознаки геноциду", – йдеться у повідомленні.
 - Королівський дім Швеції виключив виробника шоколаду «Marabou» зі свого списку постачальників. Причина цього полягає в тому, що його власник — компанія «Mondelez» — потрапила до чорного списку українського Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) через діяльність компанії в росії.

Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

Історичні проекти та культурні заходи

Медичні та гуманітарні проекти

Важливі видання

Документальні фільми

Концерти та музичні записи

Молодь та спорт

Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки

Громадські заходи, конференції, семінари

Проекти, направлені на зміцнення добробуту українців

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM

OMNI - BC
неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться Forum TV!

Рекламуйтеся або станьте спонсором частини програми!

 ForumTV Canada

 @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА

Новини, події, вітання та пісні на замовлення
З понеділка до п'ятниці 7:30 вечора на хвилі 1320AM
В прямому ефірі www.cjmr1320.ca

Song Of Ukraine, 9 Plastics Ave, Etobicoke ON M8Z 4B6
Телефон редакції: 416-572-8251
Email: sofu.radio@gmail.com
Facebook: facebook.com/SOFUradio

РЕДАКТОР ТА ВЕДУЧА НАТАЛКА ПОПОВИЧ

"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave., Toronto, Ont. M8Z 4B6

Tel.: (416) 516-2443 Fax: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com
Суспільно-політичний тижневик
Видає Видавнича Спілка "Гомін України"
з обм. пор. у Торонті Онтаріо Канада.
Виходить щовівторка (46 разів в році)

«Гомін України» – орган Українських Державницьких Організацій Канади

Голова редакційної колегії – д-р Олег Романишин
Редактор газети – Оксана Соколик

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА
YEARLY SUBSCRIPTION

PUBLICATION MAIL
Канада: \$75 Canada: \$75

STANDARD MAIL
Канада: \$100 Canada: \$100
3CA: \$120 USD USA: \$120 USD
міжнародні: \$250 international: \$250

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол. За зміст оголошеня редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англномовного додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca

Поле битви – Україна: шляхом звияги і боротьби

Сторінка спонсорована Фондацією Будучність - BCU Foundation

ПОВОЄННА ДОНЕЧЧИНА: УКРАЇНСЬКІ АНТИСОВЕТЧИКИ ТА НАЦІОНАЛІСТИ

Юрій Щур

Советські органи державної безпеки розпочали боротьбу із усіма проявами антисоветських настроїв у перші ж дні ресоветизації України. Боротьба проти внутрішніх ворогів займала таке ж місце, як і боротьба проти нацистів. Значної уваги «чекісти» приділяли саме українським націоналістам та самостійникам загалом. У боротьбі проти націоналістичного руху советські органи державної безпеки активно використовували практику здійснення агентурно-оперативних заходів, які виявилися досить ефективними.

1946-го року у тогочасному Чистяківському районі Донецької області співробітниками обласного УМГБ розроблялася справа «Зброєносці», скерована проти одних із перших переселенців із Західноукраїнських областей. У даному випадку мова йшла про групу шахтарів із 6 осіб, яких підозрювали у належності до ОУН. Серед них були, зокрема уродженці села Крупа Луцького району Волинської області Сергій Лисак (під час німецької окупації – комендант української поліції), Євдоким Поліщук та Костянтин Лотоцький (під час німецької окупації – помічник коменданта сільської поліції).

Завдяки агентурі, було встановлено, що вказані особи серед свого оточення проводили антисоветську агітацію, висловлювали наміри повернутися на захід України, щоб приєднатися до відділів УПА й продовжувати боротьбу проти советської влади. Тим більш, що усі вони раніше були в повстанських відділах, брали участь у боях з радянськими підрозділами. Більше того, на підвір'ї Євдокима Поліщука у лютому 1944 року співробітниками контррозвідки «СМЕРШ» було виявлено склад, з якого вилучено значну кількість зброї.

Агентурна справа «Думка», яка розроблялася також співробітниками Донецького обласного Управління МГБ у Селідівському районі, була орієнтована на виявлення членів ОУН, які діяли тут під час німецької окупації. Попередні дані, які «чекісти» отримали за рахунок проведених агентурно-оперативних заходів й стали підставою для заведення у червні 1946-го цієї агентурної справи. По справі розроблялися:

- Юрій Голик, 1922 р.н., уродженець смт. Градизьк Глобинського району Полтавської області, під час німецької окупації – піаніст. Керівник районного проводу ОУН. Станом на 1946 рік – студент Донецького індустріального інституту. Юрій Голик як керівник районного проводу, під час німецької окупації підтримував зв'язки з представниками Крайового Проводу ОУН Південноукраїнських земель та керівником Красноармійського районного проводу Якубовичем, від яких отримував літературу для поширення та загальні вказівки з діяльності. Влітку 1943 року Голик був заарештований німцями й вивезений до Німеччини, де залишався до наступу англійських військ. Перебуваючи у таборі репатрійованих, він працював перекладачем, підтримував зв'язки з англійськими офіцерами. У січні 1946 року, під час приїзду в м. Донецьк англійської молодіжної делегації, Голик зустрічався з одним із прибулих, Евансом Дільваном, від якого отримав кілька брошур.

- Борис Гончаров, 1901 р.н., в період німецької окупації – завідуючий відділом культури й освіти Селідівської районної управи, а потім – директор агрошколи. Станом на 1946 рік проживав у Кам'янському районі Тульської області. Гончаров до війни був агентом советських спецслужб. На окупованій території був залишений зі спеціальним завданням, яке, однак, не виконав. Під час окупації був назначений завідувачем відділом культури і освіти. За завданням ОУН виступав на зборах з

Друзі українського народу

Друзі українського народу

доповідями націоналістичного змісту тощо.

- Степан Мельник, 1888 р.н., уродженець с. Синиця Богуславського району Київської області. Під час окупації працював директором школи, а потім завідувачим відділом культури й освіти Селідівської райуправи. Станом на 1946 рік проживав у м. Бендери (Молдова). Мельник працював директором школи й загалом у системі освіти, домагався звільнення з роботи вчителів-неукраїнців, закликав населення вести боротьбу за створення самостійної України. За даними дослідника із Слов'янська, Олександра Добровольського, селідівським оунівцям вдалося повною мірою українізувати 46 освітніх закладів.

- Опанас Вербовий, 1905 р.н., уродженець с. Черкасівка Полтавського району Полтавської області. Під час окупації – завідуючий господарством агрошколи. У листопаді 1945 року повернувся з Німеччини по репатріації. Станом на 1946-й працював столяром у «Заготзерні». Вербовий, за даними МГБ, особисто брав участь у пошуку й затриманні 10 советських партизанів, які потім німцями були розстріляні.

Цього ж року, УМГБ Донецької області був заарештований заступник керівника Донецького обласного проводу Володимир Гладкий, якого розшукували вже тривалий час. 43-річний підпільник був уродженцем села Засулля Недригайлівського району Сумської області. Під час німецької окупації Гладкий проживав у Донецьку, працював головним механіком металургійного заводу ім. Сталіна.

Після арешту, на допитах попереднього слідства, Гладкий зізнався, що він з перших днів окупації приєднався до ініціативної групи українських націоналістів, створеної членами ОУН із Західної України, яка займалася організацією органів самоврядування й наповнення їх свідомим елементом.

Боротьба за незалежність України у 1940-х роках мала різні форми й прояви, від підпільної боротьби до відкритого збройного спротиву. І охоплювала ця боротьба різні вікові категорії українців. Підлітків з Лиману (до 2016 року – Красний Лиман) на Донеччині намагалися також чинити спротив радянському тоталітаризму. Зауважимо, що навіть назва агентурної справи, яка була заведена на молодих патріотів – «Фантазери» – опосередковано вказувала на їх вік.

Вийти на слід молодіжної антисовєтської групи, як це не прикро, співробітникам МГБ допомогла сестра одного з них. У спеціальному донесенні про ці події зазначалося, що первинні матеріали по справі були отримані від інформатора «Резнікової», яка принесла у районний відділ МГБ лист, знайдений у її брата Володимира Іващенко. Зміст листа дав привід вважати, що його автор (дехто Шестопалов) та адресат пов'язані із «підозрілою» діяльністю. Зокрема, писалося: «Прошу тебе, Вова, зняти з обліку Дзюбу, так як про нього я тобі говорив колись. Якщо він хоче продовжувати далі, то запропонуй йому те, про що ми говорили з тобою, лише тоді можна його залишити».

Дзюбу допитали й він розповів, що під час навчання у 2-й залізничній школі м. Красний Лиман, приблизно в травні 1947 року, був створений юнацький гурток («тимурівська команда»), лідером якого став Леонід Байбара. На одному із зібрань, останній повідомив своїм гуртківцям, що взяв собі псевдонім «Шестопалов» й запропонував іншим зробити те ж саме. Крім того, увів членські внески у сумі 1 рубель щоденно, задля використання у майбутньому для потреб групи. На тому ж зібранні, Байбара запропонував юнакам дати клятву, підписавши її власною кров'ю на знак повної довіри.

Невдовзі після допиту Дзюби, до районного відділку прийшов Іващенко, певно оброблений «Резніковою», та здав револьвер системи «Буль-дог», списки й облікові картки із зазначеними анкетними даними й псевдонімом кожного учасника. Загалом було встановлено 12 учасників групи, учнів 3-5 класів 2-ї залізничної школи Красного Лиману, 1932-1933 років народження. Крім того, Іващенко розповів, що за пропозицією Байбари їхня група отримала назву «Сполучені штати козаків». Основна ж мета групи полягала у боротьбі з совєтською владою. Про серйозність намірів підлітків свідчить і те, що «Сполучені штати козаків» мали свій статут, герб та саморобну печатку.

У бесідах із учасниками групи Байбара стверджував, що радянська влада довго не протримається і в скорому часі буде поборена бандерівцями за допомогою американців й англійців. Існуючий стан речей, коли в СРСР українців усіляко утискають, за його словами, постійно тривати не може.

«Я ТОЙ, ХТО ДУХОМ НЕ СКОРИВСЬ»:

30 січня – 110 років з дня народження Євгена Чередниченка («Сталого»), члена ОУН, керівника Фастівського районного проводу ОУН на Київщині, в'язня ГУЛАГу, борця із советським режимом, педагога й поета.

Євген Чередниченко народився 30 січня 1924 року у місті Фастів у багатодітній родині. Пізніше він напише: «Батько мій – робітник і мати – домашня господиня були для своїх семи дітей зразком чесности, сумління, гостинности, щедрости та працьовитости, були цілим світом любови та добра».

Закінчивши Фастівську семирічку № 9, весною 1930 року він поїхав до старшого брата Володимира у м. Шахти (на території росії), де закінчив гірничо-промислову школу й працював шахтарем. У 1934-му Євген Чередниченко вступив до Московського інституту фізичної культури. Навчаючись на третьому курсі, виборов звання чемпіона советського союзу з класичної боротьби. Загалом мав добрі успіхи з гімнастики, акробатики, плавання та лижв. Після закінчення інституту, у 1938-му повернувся в Україну. Працював завідувачем кафедри фізичної культури в Інституті харчової промисловості в Києві.

Під час німецько-советської війни вступив до ОУН, під псевдом «Сталий» був призначений районним провідником Фастівщини. Оунівці в регіоні розповсюджували листівки, спрямовані проти окупаційного режиму. Крім того, займалися заготівлею продуктів харчування для повстанського відділу під командою станичного ОУН Володимира Косовського неподалік Корнина на Житомирщині. У 1943 році, під час переходу на західні терени, Євген Чередниченко разом з іншими вояками потрапив у полон червоних. Здійснив спробу втечі. За «буржуазно-націоналістичну діяльність» та втечу засуджений Особливою Народою до смертної кари, замінені через 33 доби на 15 років каторги.

Присуд Євген Чередниченко відбував у режимному таборі управління «Речлаг» на Воркуті (Заполяр'я). Працював на шахті №5 комбінату «Воркутавугілья», а з 1947-го – на шахті № 1 «Капітальна». В неволі продовжував складати вірші, хист до чого мав ще з дитинства. Римував переважно в пам'яті, деякі вірші ховав й значна частина з них назавжди

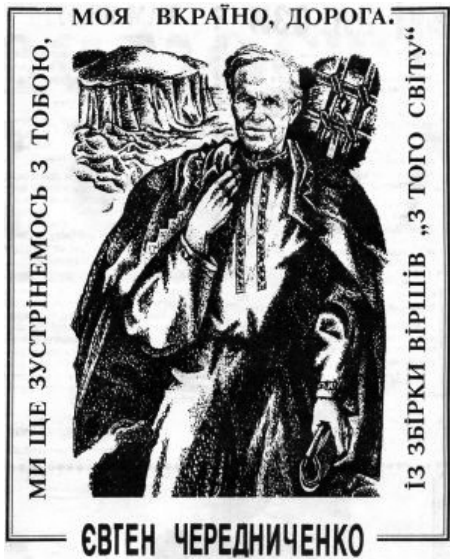
Могила Євгена Чередниченка

залишилась у воркутинських шахтах. Знання з медицини, які він отримав під час навчання в інституті фізкультури, сприяли тому, що його призначили фельдшером. Так він зустрівся з тяжко хворим на цингу поетом оунівцем Володимиром Косовським й урятував його від загибелі, поклавши до лікарні. Пізніше, завдяки допомозі лікаря з Польщі Владислава Сарнота, влаштував Косовського санітаром.

Перебуваючи в ув'язненні, Євген Чередниченко продовжував боротьбу з советською системою. 1953-го року, за участь у підготовці повстання в таборі, його, як досвідченого і активного в'язня, відправили до Владиславської тюрми. Звідти, через рік, етапували до режимного табору управління «Озерлаг» на Сибіру.

У 1956 році Євгена Чередниченка звільнили з таборів. Він викладав фізкультуру у Фастівській середній школі № 20 (нині – № 10). Згодом працював у Київському інституті підвищення кваліфікації вчителів, у Міністерстві освіти України. Дружина Чередниченка, Віра, також була вчителькою, викладала українську мову та літературу. За те, що під час німецькою окупації належала до ОУН та працювала перекладачем в районній управі Кам'янського (тоді – Дніпродзержинська) Дніпропетровської області, у 1945 році була засуджена на 10 років таборів.

За Євгеном та Вірою Чередничен-

Євген Чередниченко

ками усюди наглядало «недремне око» КГБ. Подружжя було серед тих, хто на заклик Василя Стуса встав у кінотеатрі «Україна» 4 вересня 1965, протестуючи проти арештів української інтелігенції. Багато разів їх викликали на допити, неодноразово звільняли з роботи. У 1960-х роках вони обоє викладали в школі села Стайки під Києвом. Вели велику культурно-просвітницьку роботу.

У звітах та листах КГБ УССР, які були нещодавно розсекречені в Україні, зустрічаємо дані про стеження за родиною Чередниченків у 1970-х роках та обсадження їх агентурою. Вони обоє були фігурантами великої агентурної справи «Блок», скерованої проти представників української інтелігенції, що не бажали коритися советській тиранії. Одна із згадок про антисоветчиків Чередниченків датується 28 грудня 1973 року, коли КГБ у своїй «різдвяній» доповіді керівнику КПУ Володимиру Щербицькому повідомив про те, що колишній керівник Фастівського міського проводу ОУН Євген Чередниченко, який відбув 12 років каторжних робіт, долучився до учасників новорічного колядування. Такі, здавалося б, досить банальні новорічні святкування КГБ-істи розцінювали як відверту антисоветчину – «підняття національного духу у своїх однодумців».

У цьому ж документі наводилися слова Чередниченка, зафіксовані 19 грудня 1973 року одним з інформа-

торів КГБ, які були в його оточенні: «зараз період реакції, коли утискують, прижимають чисто національне, українське в літературі й мистецтві, борються з пробудженням національної свідомості, організованими проявами, виступами. Необхідно багато знати, аби захищатися». Крім того, попри репресії проти учасників колядування у попередні роки, Євген Чередниченко наголошував тоді, що вони збираються у похід й вивчають колядки та щедрівки.

У жовтні 1974 року КГБісти від одного з агентів отримали інформацію, що Євген Чередниченко у приватних бесідах говорив, що основна задача на той час полягала у вихованні молодого покоління у дусі любові до рідної мови, оскільки потрібні надійні люди, які зможуть продовжити справу боротьби за Україну й довести її до кінця. Крім того, КГБ стало відомо, що Чередниченко підготував тематичну збірку патріотичних віршів, автори яких оспівували Україну та закликали боротися за її свободу. Через дружину Віру, вчительку української мови та літератури, намагався поширити цю збірку серед учнів. У березні ж 1975 року Євген Чередниченко разом з чоловіком народної артистки сср Діани Петриненко Гарином (батьки відомого українського співака Тараса Петриненка) намагалися записати збірку віршів на магнітофонну стрічку.

Наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років подружжя Чередниченків брало активну участь у багатьох державницьких акціях. Євген виступав на мітингах, у різних аудиторіях з палкими промовами та бойовими віршами. Був членом редколегії потужного тематичного журналу Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих «Зона». Власним коштом видав дві збірки віршів.

Помер Євген Чередниченко 11 січня 1994 року у Києві. Похований на Байковому цвинтарі. На його пам'ятнику вибиті рядки:

Такої світ не знав тюрми,
Не знав такого ще розбою,
А ми лишалися людьми,
А ми лишалися собою!.

ЦАРСЬКЕ «ЗОЛОТО»: ПУТІН ПРАГНЕ РОЗШУКАТИ РОСАКТИВИ ІЗ ЧАСІВ РОМАНОВИХ

Указ про виділення коштів на пошук, оформлення та юридичний захист закордонної нерухомості, що належить росії, включаючи період часів срср та російської імперії підписав президент росії Володимир путін.

Про це повідомила «The Moscow Times».

Як зазначається, субсидія буде скерована до Підприємства з управління власністю за кордоном, яке є части-

ною Управління справами президента росії. Виділені кошти мають покрити витрати, пов'язані зі «здійсненням пошуку нерухомого майна рф, колишньої російської імперії, колишнього срср, належним оформленням прав та юридичним захистом цього майна».

У 2021 році правила субсидування на пошук закордонної нерухомості були скориговані, і цей процес перестав бути чинником для виділення коштів. Новий указ повертає механізм

субсидування, зобов'язуючи уповноважене підприємство здійснювати пошук та забезпечувати юридичний захист російських активів за кордоном.

Адміністрація президента США Джо Байдена подає сигнали про підтримку законопроекту, який дозволить конфіскувати близько \$300 млрд. заморожених російських активів і направити ці кошти на відбудову України.

За повідомленнями західних ЗМІ,

США й Велика Британія активно працюють з іншими країнами в Європі для того, щоб зробити цей крок можливим.

Очікується, що в лютому лідери країн G7 обговорять правові можливості для конфіскації активів рф з урахуванням вимог до кремля припинити війну, а також компенсувати завдані збитки Україні.

Тарас Здоровило,
«Україна молода»

У США ВИЗНАЛИ КНИГУ В'ЯТРОВИЧА ТА ЛУЦЮКА ПРО ОУН ТА УПА «НАЙКРАЩИМ ІСТОРИЧНИМ МАТЕРІАЛОМ» ЗА 2022-2023 РОКИ

Американська асоціація бібліотек визнала англомовну книгу “Ворожі архіви: радянські протиповстанські операції та український націоналістичний рух” одним з “найкращих історичних матеріалів, опублікованих у 2022 та 2023 роках”.

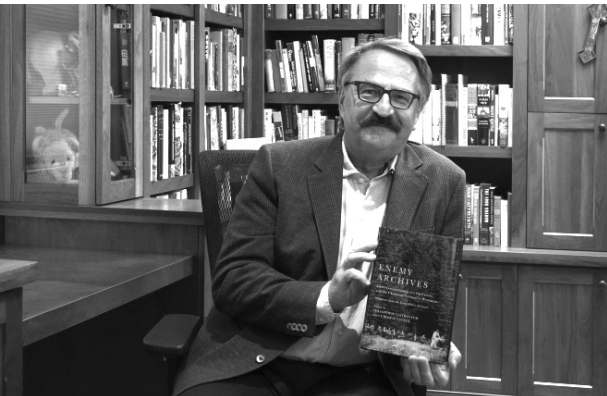
“Enemy Archives. Soviet Counterinsurgency Operations and the Ukrainian Nationalist Movement – Selections from the Secret Police Archives” – це збірка перекладених архівних документів про маловідомі сторінки українсько-російських взаємин, яку видало у Канаді університетське видавництво «McGill-Queen’s University Press».

Авторами праці є український історик, колишній голова Інституту національної пам’яті д-р Володимир В’ятрович, дослідник історії Другої світової війни та українського визвольного руху, та канадський історик, географ д-р Любомир Луцюк, який досліджує українське питання в зовнішній політиці США та Великої Британії, а також проблеми українських мігрантів після Другої світової війни. Переклала книгу журналістка, редакторка та дослідниця Марта-Дарія Олійник.

Американська асоціація бібліотек рекомендує цю книгу для наукових бібліотек. “Оскільки більшість листів перекладено англійською мовою вперше, це видання є цінним джерелом для дослідників, що вивчають історію відносин між радянським союзом та Україною”, – йдеться на сайті Асоціації.

Про нагороду авторів повідомив Комітет з найкращих історичних матеріалів Асоціації довідкових і користувацьких послуг, філії Американської асоціації бібліотек.

Співголова Комітету з кращих історичних матеріалів, бібліотекар відділу історії США та афроамериканських досліджень Принстонського університету Стівен А. Ноултон в листі до авторів книжки написав: “Я пишу повідомити вам, що вашу публікацію «Ворожі архіви: радянські про-

Любомир Луцюк

типовстанські операції та український націоналістичний рух – вибране з архівів таємної поліції» було обрано як один із найкращих історичних матеріалів, опублікованих у 2022 та 2023 роках”, – поділився у мережі “Фейсбук” один із співавторів, канадський професор Любомир Луцюк.

Співавтор книги «Ворожі архіви» д-р Володимир В’ятрович пояснює: «Це – найбільша колекція, яка дає можливість зрозуміти історію повстанського руху 1940-50-х років. Коли я працював у Сполучених Штатах Америки в Гарварді, то побачив як мало первинних джерел з історії Української Повстанської Армії, Організації Українських Націоналістів, доступні для західних вчених, як мало вони використовуються. Це – найважливіші документи структур підпілля, а з іншого боку – найголовніші документи радянської каральної системи про боротьбу з повстанським рухом».

Ця книга “містить безцінну інформацію про український націоналістичний рух від Другої світової війни до 1955 року. Документи, зібрані советськими антиповстанськими групами, створені українським націоналістичним підпіллям, включаючи пропагандистські матеріали та ресурси,

які детально описують діяльність і тактику підпілля. Серед тем, які тут висвітлені, є советське твердження про те, що українське підпілля пропагує фашизм і співпрацює з нацистами.

Оскільки більшість матеріалів перекладено англійською мовою вперше, цей том є цінним джерелом для дослідників, які досліджують історію відносин між советським союзом та Україною. У вступі на початку тому подано інформацію про архіви советських спецслужб та розвиток українського націоналістичного руху.

Виноски містяться по всій книзі, щоб забезпечити контекст для документів. Цей ресурс рекомендовано для наукових бібліотек”, – описує книгу Дженніфер Бреннок, професорка та кураторка відділу рідкісних книг в Університеті Південного Міссісіпі.

Новину прокоментувала також Оксана Забужко: “Тепер це видання ввійде в обов’язковий для фахівців канон – адже досі ці документи були тупо недоступні міжнародним дослідникам, і кремлівці, по суті, було так само легко продавати Заходу небилиці про ОУН, УПА та “українських нацистів”, як і за Сталіна чи Хрущова. А тепер, із публікацією й визнанням “Enemy Archives”, кремль зазнав серйозної інформаційної поразки”.

В книзі зібрано 161 документ з архіву Служби безпеки України: документи УПА та ОУН, конфісковані радянськими спецслужбами, та документи самого НКВД-КГБ, де йдеться про боротьбу із українськими повстанцями. Світлина у книзі теж походять із архівів СБУ та Центру досліджень визвольного руху. Частина з них вже доступна онлайн.

Видавництво: Продаж доступний на сайті видавництва «McGill-Queen’s University Press» та на «Amazon».

Текст і фото: «Історична правда»

ПОВОЄННА ДОНЕЧЧИНА: УКРАЇНСЬКІ АНТИСОВЕТЧИКИ ТА НАЦІОНАЛІСТИ

➔ Закінчення з стор. 5

Із зібраних співробітниками МГБ даних на Байбара було встановлено, що його батько загинув у 1942 році під час оборони Сталінграду. Мати, баптистка, у 1946 році вдруге вийшла заміж, за одновірця Івана Цимбалюка. На момент розкручування агентурної справи Леонід Байбара навчався у ремісничому училищі №31 міста Слов’янськ Донецької області.

Після затримання, на допиті, Байбара зізнався у проведенні ним антисоветської діяльності та створенні групи «Сполучені штати козаків». Загалом, підпіллям вдалося придбати 1 пістолет системи «Бульдог», 1 «Парабелум», 4 штики й стільки ж кинджалів. Такий арсенал, зокрема, планувалося використовувати для експропріаційної діяльності, здобуваючи ресурси для підпільної боротьби. Серед здійснених заходів Байбара назвав крадіжку із школи 50 підручників, 60 зошитів, пари чобіт й інших речей – все це було реалізовано на ринку, а гроші залучені на організаційні потреби.

Не в останню чергу слідчих цікавило джерело антисоветських поглядів лиманівських підлітків. Відповідаючи на це, Байбара розповів, що влітку 1947 року у міському парку Красного Лиману підслухав текст антисоветської бандерівської листівки, прочитаної двома невідомими йому чоловіками.

Станом на 22 червня 1948 року співробітники МГБ по справі «Фантазери» проводили роботу, спрямовану на розклад групи та припинення її діяльності. Перевага була віддана профілактичній роботі. Матеріалів, які б свідчили про арешти, на сьогоднішній день нами не знайдено. Разом із тим, не вірячи в чистий підлітковий патріотичний чин, «чекісти» розшукували осіб, які могли вплинути на молодь й залучити їх до антисоветської боротьби.

Ще одна молодіжна організація була створена у 1947 році в селі Сухий Яр Червоноармійського району Донецької області місцевим жителем, 18-річним Миколою Ушкварком. Ця молодіжна організація метою діяльності визначила здобуття Україною державної незалежності.

Вона отримала назву «Товариство “Друзі українського народу”», мала свою печатку та видавала рукописний ілюстрований журнал «Голос народу», перше число якого датоване 1948 роком.

У журналі було розміщено вірші та прозу учасників Товариства. Усі матеріали були підготовлені з антисоветських позицій, із гаслами створення Самостійної України. Загально, молоді патріоти акцентували увагу читачів на злиднях та безправ’ї, які панують в Україні. Тут відчувається вплив середовища, щоденне бачення життя Донеччини, проблем простого народу:

«Так народ наш зневажають,

*Що тяжко згадати,
А ви від їх милостині
Хочете діждати.
А ще к тому і податки,
Кожен день зростають ...
Помертвіли наші села
Міста заніміли,
А через що, я думаю
Усі зрозуміли».*

І вихід із такої ситуації молоді патріоти також виклали у римованій формі. Як приклад:

«Треба тільки згуртуватись

*В руки не даватись,
Із під ярма невольного
Самим визволятись.
Треба взяти в руки зброю,
Клятвою твердити,
Що готов за Вкраїну,
Голови зложити» (М. Ушкварок).*

Окрім віршів, також були прозові твори, де зокрема висвітлювалися «основні завдання українського народу в майбутньому». Для розуміння цих завдань робилися відповідні екскурси в історію України і українського народу напередодні початку німецько-советської війни, її перебігу та після завершення.

Після закінчення школи, Микола Ушкварок поступив на навчання до Дніпропетровського сільськогосподарського інституту, де й був заарештований 25 квітня 1950 року Управлінням МДБ.

Крім нього, по справі «Товариства «Друзі українського народу» проходили також жителі Сухого Яру слюсар шахти ½ Новоградівка Олександр Лихо (1929 р.н.) та учень Димитрівської школи Петро Лихо (1931 р.н.).

Під час судового слухання Микола Ушкварок та Олександр Лихо повністю визнали свою антисоветську діяль-

ність, вважаючи її абсолютно правильною та виправданою. Така принципова позиція та боротьба за самостійність України були оцінені за статтями 54-10, ч.2 та 54-11, санкції статті 54-2 Кримінального Кодексу УРСР й Указу Президіуму Верховного Совету УРСР «Про відміну смертної кари» в 25 років виправно-трудових таборів з конфіскацією особистого майна та ураженням в правах на 5 років кожного. Петро Лихо за тими ж статтями отримав 10 років таборів з конфіскацією та ураженням у правах на 3 роки.

Відбувати покарання Петра відправили до Пісчаного, а Олександра – до Лугового таборів. Микола Ушкварок перебував у Особливому таборі МВД СРСР №9.

Під час недовгого «потепління» внутрішньої політики советського керівництва та перегляду ряду справ репресованих, 1956 року учасники «Товариства “Друзі українського народу”» були звільнені.

Юрій Щур, кандидат історичних наук, керівник науково-дослідницького проєкту "Повернута спадщина"

У ТЕРНОПОЛІ ВШАНУВАЛИ ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА

19 січня минула 112-річниця від дня народження багатолітнього Голови революційної ОУН та Президента Антибільшевицького Блоку Народів Ярослава Стецька. Основні заходи з нагоди уродин видатного українця відбулись на його малій Батьківщині – у місті Тернополі.

Урочистості розпочались із покладання квітів до пам'ятника Ярославу Стецьку у Тернополі, участь у яких взяли представники місцевої влади та громадські активісти. Символічно, що до церемонії покладання квітів долучилися діючий голова Організації Українських Націоналістів (бандерівців) Олег Медуниця та виконавчий директор Антиімперського Блоку Народів Олег Вітвіцький.

У актовій залі Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини було представлено книгу Григорія Роя «Нарис історії Антибільшевицького Блоку Народів». Відкриваючи подію, голова ОУН (б) Олег Медуниця наголосив на важливості продовження справи Ярослава Стецька та його соратників на сучасному етапі. Олег Медуниця розповів присутнім, що започатковані у свій час Ярославом Стецьком проекти Фонд оборони України та АБН успішно відновили свою роботу уже

в умовах повномасштабної війни.

Григорій Рій познайомив учасників презентації із своїми дослідженнями з історії АБН та виокремив особливу роль у діяльності організації Ярослава Стецька. Григорій Рій охарактеризував головні періоди діяльності Стецька в АБН – від етапу становлення до середини 80-их років ХХ століття. На думку дослідника, Ярослав Стецько є одним із найяскравіших діячів антиімперського та антикомуністичного руху у світовому масштабі. Його особиста роль у відстоюванні українських інтересів на міжнародній арені є надзвичайно великою, проте, на жаль, ще не достатньо вивченою і популяризованою в українському загалі.

Олег Вітвіцький представив головні напрямки роботи Антиімперського Блоку Народів та звернув увагу на актуальну теоретичну спадщину багатолітнього Президента АБН. Зокрема, у своїй праці «АБН і європейський рух», написаній у далекому 1950 році, Ярослав Стецько чітко означив антиімперську основу протистояння із московією: «Боротьба всіх народів, поневолених російсько-більшовицьким імперіалізмом і об'єднаних в АБН, спрямована на поділ російської імперії на окремі держави, кожна з яких має свій незалежний національний уряд і охоплює її власний етнічний простір, населений своїми громадянами. З цієї причини АБН бореться не лише з більшовицькою російською імперією, але з будь-якою російською імперією, чи то «демократичною», «тоталітарною», «монархічною» чи «соціалістичною».

Презентація продовжилася жвавою дискусією щодо місця і ролі Ярослава Стецька в історії України, а завершилась автограф-сесією автора «Нарису історії Антибільшевицького Блоку Народів».

**Українська
Інформаційна Служба**

Надзвичайний і Повноважний Посол Бразилії в Україні Нортон де Андраде Мелло Рапеста з Людмилою та Владиславом Єніними

БРАЗИЛІЯ НАГОРОДИЛА УКРАЇНСЬКОГО ДИПЛОМАТА НАЙВИЩОЮ ДЕРЖАВНОЮ НАГОРОДОЮ

22 грудня в Україні традиційно відзначають День дипломатії. У цей день 2023 року Надзвичайний і Повноважний Посол Бразилії в Україні Нортон де Андраде Мелло Рапеста вручив найвищу державну нагороду Бразилії – орден Ріо Бранку родині українського дипломата Євгенія Єніна, який був нагороджений ним у грудні 2022 року, але трагічно загинув у січні 2023 року.

Про це повідомила дружина українського дипломата, директор Департаменту економічної дипломатії Міністерства закордонних справ України Людмила Єніна.

Відзнаку було засновано в 1963 році Президентським Декретом Бразилії. Орденом вшановують гідні заслуги, громадянські чесноти, практичні дії та вчинки гідних почесної згадки. І цією найвищою державною нагородою керівництво Бразилії відзначило Євгенія Єніна, який вбачав важливість і необхідність нарощення співпраці з цією країною в економічній та політичній сферах. Саме до Бразилії відбувся один з останніх його візитів на посаді заступника міністра МЗС у травні 2021 року. Невдовзі дипломат зайняв посаду першого заступника міністра внутрішніх справ.

За період російсько-української війни міжнародна співпраця набула особливого значення та підкреслила роль дипломатів у критичний момент для держави. Саме служіння українській дипломатії Євгеній Єнін присвятив більшу частину свого життя.

Євгеній Єнін загинув 18 січня 2023 року в авіакатастрофі в Броварах, коли внаслідок авіатроші розбився гвинтокрил із керівництвом МВС на борту.

Текст і фото: «Рубрика»

«ЯКЩО МІЛЬЙОНИ БІЖЕНЦІВ НЕ ПОВЕРНУТЬСЯ В УКРАЇНУ, ЦЕ БУДЕ МОРАЛЬНОЮ ПЕРЕМОГОЮ РОСІЇ»

Американський історик, професор Єльського університету Тімоті Снайдер вважає, що мета росії – зменшити населення України, зробити його «якомога менш українським», розпорошити українців по світу.

Як передає «Укрінформ», про це він сказав на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, виступаючи в ролі модератора на сесії «Горизонти України».

«Якщо мета війни росії – зробити українське населення якомога меншим, якомога менш українським і якомога більш розпорошеним, то мільйони українців, які виїжджають з країни й не повертаються, — це також і військова, і, так би мовити, моральна перемога для росії», — зазначив Снайдер.

Він констатував, що багато здібних українців, які представляють численні професії у різних

сферах, перебувають за межами України.

«Мільйони з них нині перебувають у країнах Європейського Союзу, і Україні потрібно, щоб саме ці люди повернулися. Це не просто економічне питання. Це проблема... геноциду», — зауважив історик.

На думку професора, країнам Європи необхідно буде розробити «формальні механізми, які стимулюватимуть людей або допомагатимуть їм повернутися назад в Україну», оскільки «це не станеться саме по собі».

«Укрінформ»

У ДЕРЖАВНІЙ ДУМІ РФ ЗАКЛИКАЛИ ВІДРОДИТИ ГУЛАГ

Депутат державної думи рф від "Єдиної росії" андрій гурулев заявив, що в країні необхідно відродити систему ГУЛАГу. Про це політик сказав в ефірі телеканалу "Царьград".

"Мені зараз кажуть: "Ти хочеш влаштувати знову ГУЛАГ". Ну, я чесно кажу, що хочу, щоб ті, хто сьогодні шкодить нашій батьківщині тут усередині, радісно махали кайлом у районі Колимського тракту. Це правда. І не тільки я хочу, і народ хоче цього", — переконаний депутат.

У жовтні 2023 року Гурулев пропонував знищити 20% росіян, які не довіряють президенту владіміру путіну, вважаючи, що 80% населення країни підтримують голову держави. Парламентарій зазначив, що хоче, "щоб вся ось ця гниль, яка залишилася, вона повинна бути якщо не ізольована, то хоча б якось знищена".

Олена Качуровська, «Кореспондент»

НАДІЯ СОМКО – СЛАВЕТНА ХУДОЖНИЦЯ ІЗ КОНОТОПА, ЯКА ПІДКОРИЛА РЕЙГАНА

Надія Сомко

Баталістка – досить незвичне звучання, адже жінок у цьому жанрі живопису справді небагато. Він вважається “суто чоловічим”. Але українська мисткиня Надія Сомко, емігрувавши з України, замешкавши в США й Аргентині, дуже прискіпливо вивчала історію визвольної боротьби українського народу та почала писати картини, де зображувала битви часів козаччини. Її роботи прикрашають кращі музеї Америки, а президент США Рональд Рейган у листі до українки висловив своє захоплення її творчістю.

Бій князя Ігоря з половцями

Надія народилася 15 січня 1916 року в Конотопі на Чернігівщині (нині – Сумська область) у родині українських інтелігентів. Її дитинство минало в розповідях про героїчну минувшину Батьківщини. Багата уява дівчинки малювала славетні бої та походи козаків, вона неначе на власні очі бачила Івана Мазепу та його військо. І все це під звуки бандуристів. Та водночас її душа пізнавала й страшні реалії буття – Голодомор, винищення селян і викорінення інтелігенції.

Згодом Сомко зрозуміла: фарби, пензлі, мольберт – її покликання. Саме на полотні вона може перелити свої уявні образи. Тому опанувала основи малярства у рідному

місті. Спочатку ілюструвала твори Івана Нечуя-Левицького та Миколу Гоголя. У школі отримувала відзнаки за вправність пензля. Її дебютна робота “Ярмарок” на виставці у Чернігові отримала схвальні відгуки від цінителів, і картину придбав Чернігівський державний музей.

Далі дівчина подалася до Харківського художнього інституту – вдосконалювати свою майстерність, потім – до Києва. Вона навчалася у видатних майстрів: Кричевського, Бурачека, Грабовського й інших. Подорожуючи Україною, Надія Сомко разом із однокашниками, відкривала для себе чарівливий та захопливий світ української архітектури – церкви, мастки, навіть цілі провулки. Окрім малярства, ходила на лекції народної архітектури.

Незадовго до початку німецько-радянської війни виїшла заміж. Її обранцем став Сергій Макаренко, який також був художником і мистецтвознавцем. Коли грянула війна, подружжя жило в Конотопі. Тонка та вразлива душа митців не могла витерпіти тяжкостей тих років, і

Бій під Кафою

крашають музеї Буенос-Айреса та приватні колекції поціновувачів її мистецтва. В аргентинській столиці Надія стала членкинею місцевого художнього товариства українців, що дало змогу спілкуватися із земляками. Адже саме на чужині туга за рідним краєм, мовою так гостро та криваво ятрить серце. Саме земляки вплинули на рішення Надії переїхати до Сполучених Штатів, де на той час перебувало чимало митців із України.

У США творчість жінки засяяла новими гранями. Сомко опановувала різні стилі, невтомно працювала, її картини експонувалися на виставках у Нью-Йорку, Бостоні, Філадельфії. Як і в Аргентині, Надія увійшла до творчого Об'єднання українських митців.

“Ви справили нам велику приємність, обдаровуючи нас своїми оригінальними працями. Ми збережемо їх для майбутньої Президентської колекції. Просимо прийняти нашу щире подяку за Вашу уважливість. З найкращими побажаннями, Ненсі і Рональд Рейган”, – такий лист отримала наша землячка від президентської родини Рейганів.

Невдовзі художниця вирішила опанувати новий напрям – монументалістика. Брала участь у конкурсі проєктів пам'ятника Тарасу Шевченку у Вашингтоні й Аргентині. Свій архітектурський талант мисткиня проявила у проєктуванні православної автокефальної церкви святих Апостолів Петра і Павла. Будівля храму виконана в стилі козацького бароко. До того ж, випадок унікальний в історії церковного мистецтва того періоду – жінка спроектувала церкву.

Одне з найвизначніших місць у творчості Сомко посідають картини, які вона присвятила минувшині рідного краю. Написала: “Хре-

Та вершиною майстерності Сомко беззаперечно вважається картина написана у жанрі баталістики – “Бій під Конотопом”. Динамічність полотна заворожує – окрилені вершники мчать здобувати волю рідній Україні. Впевнений образ Івана Виговського вселяє непохитну віру в перемогу.

Точна дата смерті художниці ще не встановлена. За одними дослідженнями її життя обірвалося у 1989 році, за іншими – аж у 1997-му. У жодному довіднику немає згадки й про місце поховання нашої землячки.

Але хай там що, Надія Сомко лишила по собі колосальний творчий доробок,

Н. Сомко. Конотопська битва

ви” (1966), “Свято в Стародавньому Києві” (1966). Портрети “Анна Ярославна” (1965) та “Святослав” (1968).

А ще козацтво, ті дитячі уяви тепер впевнено народжувалися на полотні Надії: “В'їзд гетьмана Богдана Хмельницького в Київ” (1964), “Гетьман Іван Мазепа в Святий Софії в Києві” (1958), “Ой, на горі та жінці жнуть” (1964), “Надходить шторм” (1959), “Тарас Бульба з синами на Січі” (1970).

який складається з трьох жанрів – малярство, скульптура, архітектура. Її експонати вражають своєю силою, дивлячись на них, важко уявити, що це створили тендітні руки жінки. Своїми працями вона здобула світове визнання, а її роботи вкотре прославили Україну.

Фото: «Український інтерес»

Мар'яна Шевелєва, «Український інтерес»

Полковник Богун

МИ ПРИСЯГЛИСЯ ДОЛЮ ПЕРЕПЕРТИ...

Деякі міркування на тлі 95-річчя створення ОУН - Іван Патриляк

Українська та європейська історія останніх ста років знала чимало явищ, подій, рухів, осіб, які викликали гостру контраверсію, дискусії, суперечки, категоричне несприйняття одними й безкритичне захоплення іншими. І якби хтось потрудився укласти список найбільших «суспільних подразників» із минулого, то в першій десятці такого списку, ми, очевидно б, відшукали Організацію Українських Націоналістів. «Ультраправі», «націонал-радикали», «крайні праві», «фашисти», «ушташисти», «фанатики», якими тільки епітетами публіцисти, історики, журналісти, політичні конку-

ренти й потенційні союзники не називали ОУН упродовж останніх 95 років! Чому ідеї, принципи, тези, виголошувані українськими націоналістами, так збурювали (й продовжують збурювати) багатьох лідерів суспільних думок? Невже український націоналізм поставив на порядок денний якусь «людодіську теорію», яка передбачала захоплення сусідніх земель і винищення їхніх мешканців або апіорі не погоджувалася з правом якогось із народів мати свою державу, чи заперечувала право сусідів обирати той суспільно-політичний лад, який їм був до вподоби? Чи, може, вся сіль «радикалізму» ОУН полягала у прагненні

«невільника» мати такі самі права, як у «пана», що, з точки зору того-таки «пана» (і його обслуги), завжди було «неприпустимо», «злочинно», «ультра-радикально» та «фантастично»? Щоб розібратися в означеній вище підставовій проблемі, пропонуємо читачам коротенько проаналізувати програмні тези ОУН, ухвалені на Першому Конгресі українських націоналістів січня – лютого 1929 року. Отже, на Першому Конгресі 28 січня – 3 лютого 1929 р. було прочитано чотири десятки рефератів, обговорено низку проектів різних документів, відбуто чимало дискусій і суперечок, після чого ухвалено:

Устрій Організації Українських Націоналістів (який включав політичну платформу ОУН і, властиво, статут або устрій самої Організації), Звернення «Від Конгресу Українських Націоналістів» і «Резолюції Конгресу Українських Націоналістів» (по-суті, це був розширений текст політичної платформи ОУН). У контексті пропонуваної до уваги читачів статті, ми не будемо заглиблюватися в деталі формування структури ОУН, а обмежимось розглядом політичної, соціально-економічної, суспільної складової установчих документів українського націоналістичного руху.

Ми...стор. 11

УКРАЇНА КОНТРАТАКУЄ СОБОРНІСТЮ

22 січня, у День Соборності, Президент України підписав указ «Про історично населені українцями території російської федерації», який, зокрема, передбачає ухвалення плану дій щодо збереження національної ідентичності українців у російській федерації, у тому числі на історично населених ними землях (на Кубані, Стародубщині, Північній та Східній Слобожанщині в межах сучасних Краснодарського краю, Білгородської, Брянської, Воронежської, Курської, Ростовської областей російської федерації); вивчення фактів і свідчень про злочини, вчинені проти українців, що проживають (проживали) на територіях росії, історично населених етнічними українцями, про політику примусової русифікації, політичні репресії та депортації щодо українців; розвиток взаємодії між українцями та поневоленими росією народами.

Попри шалене скавуління з боку російських імперців, цей указ є типовою політикою національної держави, реалізацією конституційних засад, зокрема статті 12-ї Конституції України, де йдеться про те, що Україна зобов'язана дбати про національно-культурні потреби і права українців за кордоном.

Це особливо важливо в умовах війни, коли країна-агресор за мету поставила повне знищення української ідентичності і проводила цілеспрямовану політику денаціоналізації українців в росії та агресивного використання російської меншини в Україні (переважно нащадків колонізаторів, цілеспрямовано завезених в Україну) та факту насильницької мовної русифікації окупованих росією народів – під ідеологічним конструктом так званого «руського міра».

Відтак росія десятиліттями розбудовувала свою агентуру впливу в постсовєтських країнах, під фасадним прикриттям так званого «Россотруднічєства», організацій «соплеменніков», російської православної церкви в Україні, яку для прикриття називали упц мп. Зрештою, саме ці конструкти стали формальним приводом для російської агресії в Криму і на Донбасі у 2014 році.

Україна нарешті асиметрично відповіла по ідеологічній конструкції обґрунтування імперіалістичної загарбницької політики рашистів, російського імперіалізму, «руського міра».

Указ про історично населені українцями території російської федерації якраз і нагадує, що Кубань, Стародубщина, північна та східна Слобожанщина в межах сучасних територій Краснодарського краю, Білгородської, Брянської, Воронежської, Курської, Ростовської областей російської федерації – це українські етнічні землі, де завжди жили українці. І ці землі якраз в 1920-х роках російським імперіалізмом у вигляді тоді радянської росії, радянського союзу були забрані і приєднані до складу тодішньої рсфср – сучасної російської федерації.

Українська держава, що виникла в результаті розпаду совєтського союзу в межах кордонів, визначених окупаційним урядом ссср, була позбавлена територій, де українці проживали споконвіку (не українці кудись переселилися, а державні кордони політичними рішеннями імперського центру були пересунуті без врахування думки мешканців). Указ Президента створює правові можливості захисту українців від системних переслідувань та етноциду на власних автохтонних землях.

Цей указ також має, нарешті, зняти полуду з очей країн Європи і західної цивілізації, розвінчати міфи російської імперіалістичної пропаганди про те, що нинішня росія – це так звані «російські історичні землі». Навпаки – значна частина українських територій з часів Української Держави на початку ХХ століття незаконно анексовані росією.

Відтак зовсім іншого забарвлення набирає легітимність українських військових операцій, в тому числі із застосуванням західної зброї, на цих територіях.

І хоча Указ не піднімає питання українських етнічних анклавів на території росії (Малиновий Клин (Кубань), Сірий Клин (частина Омської, Новосибірської областей та Алтаю) та Зелений Клин (Закитайщина, українське Приамур'я), оче-

видно, доля українців, що століттями компактно проживали на цих територіях, важлива в перспективі подальшої дезінтеграції імперії. Зокрема, українці Зеленого Клину і досі зберігають істотний вплив на життя краю і мають історичні традиції контактів з Японією.

Геноцидний характер загарбницької війни росії проти України нарешті має отримати належну відповідь і щодо зухвалої денаціоналізації, переслідувань за етнічними ознаками українців в росії.

Ще задовго до офіційного початку війни росія проводила системну роботу щодо брутального тиску на українців на своїй території.

За результатами останнього совєтського перепису у 1989 році, після століть політики тотальної русифікації, у рф 4,4 мільйона українців не побоялися вказати свою національність.

Кожен наступний перепис свідчив дивне зникнення більш, ніж мільйона українців.

Перепис 2002 року зафіксував уже 2,942,961 українців. У 2010 українців стало вже 1,9 млн. – (1,927,988). А через десять років (крайній російський перепис 2021 року) – уже менше мільйона – 884,007.

Так без війни, епідемій кількість українців на території рф скоротилася майже на 4 мільйони!

Вочевидь, це результат цілеспрямованої геноцидної політики, яка, на жаль, триває і надалі.

Будь-яка релігійна ідентифікація українців на території рф через утворення єпархій українських церков заборонена. Створені після розпаду ссср українцями росії сотні громадських організацій, товариств та спілок в усіх регіонах розгромлені, закриті рішенням суддів та силових структур.

Ще у 2010 Верховний Суд рф ліквідував одне з найбільших об'єднань українців в росії – Федеральну національно-культурну автономію «Українці росії».

18 травня 2012 року Верховний Суд рф задовільнив позов Міністерства юстиції та ліквідував загально-російську громадську організацію «Об'єднання українців росії».

Українці позбавлені права спілкуватися рідною мовою, задовольняти свої культурні потреби.

25 жовтня 2015 р. в Бібліотеці української літератури в москві провели обшук і, нібито, виявили «націоналістичну літературу».

5 червня 2017 р. Міщанський суд москви засудив директорку бібліотеки Наталію Шаріну на 4 роки ув'язнення умовно. Менш ніж через рік бібліотеку закрили повністю.

У липні 2019 р. Генеральна прокуратура рф визнала Світовий Конгрес Українців небажаною в росії організацією.

28 серпня 2020 р. Омський суд ліквідував регіональну громадську організацію «Сибірський центр української культури «Сірий Клин».

У липні 2021 року у Приморському краю судовим рішенням було ліквідовано автономну некомерційну організацію «Далекосхідний український духовний культурно-просвітницький центр «Просвіта».

росія заздалегідь готувалася до війни, відпрацьовуючи брутальну політику щодо українців на своїй території. Водночас, безборонно реалізуючи підривну діяльність через свої центри на території України. Відтак, з початком відвертої російської агресії будь-які заходи щодо припинення загарбницької війни в росії були унеможливлені і заборонені.

Тепер, сподіваємося, одноосібної агресії не буде. Так само, як необґрунтованих претензій росії щодо будь-якого особливого статусу на українських територіях.

Також важливим є відновлення ідентичності українців на території поневолених росією народів, яких штучно приторочили до так званої «російської більшості». Під час розпаду росії українці мають підтримати боротьбу за незалежність тих народів, на території яких проживають. Також мають знати, що Українська Держава захистить українця в будь-якому куточку землі, де б він не проживав, особливо на територіях, які були незаконно відібрані, в місцях споконвічного компактного проживання.

Юрій Сиротюк

➔ Продовження з стор. 10

Насамперед, батьки-засновники ОУН визначили, що український націоналізм – це «духовий і політичний рух», який кристалізувався «з внутрішньої природи Української Нації». Нічого «крамольного», «злочинного» або «людиноненависницького» в такій заяві немає, оскільки цілком очевидно, що будь-яка ідеологія, потрапляючи на той чи інший «національний» ґрунт, зазнає трансформацій, адаптується до певного історичного моменту, традицій, потреб, культури, соціальної структури тієї чи іншої країни. Врешті-решт, дивно було б, якби «український націоналізм» (наголошую – не ідеологія націоналізму як така, а саме «український націоналізм») був би «зроджений з природи», наприклад, турецької нації.

Наступні засади політичної платформи ОУН є цілком органічними для будь-якого націоналістичного руху тезами про те, що нація є найвищим типом організації людського суспільства, національна держава – найвищою формою самореалізації нації у внутрішньо-політичному, економічному, культурному, зовнішньо-політичному аспектах. Підкреслюю, – це тези, з якими згоджуються всі націоналісти у світі й дискутують всі опоненти націоналістів з інших політичних таборів. З таким світоглядом можна погоджуватися або його відкидати, але в ньому немає нічого злочинного або такого, що зазіхає на права і свободи інших націй.

Ще складніше сперечатися з такими тезами з політичної платформи ОУН: «Умовою, що забезпечує нації тривалу активну участь у світовому середовищі, є найбільш пристосована до всебічних інтересів національного життя політична організація, якою є суверенна держава» або «Через державу стає нація повним членом світової історії, бо щолиш у державній формі свого життя вона посідає всі внутрішні й зовнішні ознаки історичного підмету». Упродовж останніх 110 років української історії ми підтверджуємо ці тези власними трагедіями. Наш програш у боротьбі за державне існування в 1917-1921 рр. перекреслив нашу історичну і міжнародну суб'єктність на довгі десятиліття, призвів до Голодомору-Геноциду, масових страт інтелігенції, духовенства, міщанства, культурного винищення, Другої світової війни з усіма її наслідками і, врешті-решт, до сьогоденної кривавої війни за незалежність. Ніхто в світі не вигадав для національної спільноти кращого механізму захисту, як власна

держава. За будь-якої своєї недолугості, вад, корумпованості й недосконалості своя національна держава завжди (і без жодних винятків) краще справлялася із захистом нації (її економічних, культурних, політичних і будь-яких інших інтересів), ніж держава, яку ту чи іншу націю підкорила. Тобто, лідери ОУН 95 років тому писали не про створення якогось «монстра», а про найкращий захисний механізм, спосіб виживання і набуття суб'єктності для українців.

Перший Конгрес Українських Націоналістів

Чи не найбільше претензій у стані різного типу критиків програми ОУН було до бачення націоналістами державного устрою майбутньої української держави. Попри те, що все запропоноване Конгресом було чистою теорією, яка не отримала практичного втілення, найбільш войовничі противники оунівців оскаржують їх в схильності до авторитаризму, диктатури та інших «страшилок» для сучасного, випестуваного в штучному середовищі «рожевих поні», громадянина. Проте, велика війна, яка прийшла на нашу землю в лютому 2022 року, чітко показала, що вибори в умовах війни – неможливі, демократичні свободи – обмежені, ухвалення стратегічних рішень лежить на президентові й невеликій групі його радників, парламент втратив основні функції парламентаризму. То чим це відрізняється від тези про «національну диктатуру», яка мала «витворитися у ході національної революції» та існувати «в часі визвольної боротьби»? Загально, – нічим. Суть, попри іншу назву, однакова – концентрація влади і відповідальності на вузькому колі осіб, що зумовлене необхідністю ухвалювати швидкі рішення в умовах війни за національне виживання. Тим більше, що після здобуття незалежної держави та стабілізації її внутрішнього життя, націоналісти передбачали створення звичайної президентсько-парламентської держави. У їхньому розумінні це звучало так: «На чолі упорядкованої держави стане покликаний представницьким органом голова

держави, що призначить виконавчу владу, відповідальну перед ним та найвищим законодавчим тілом». І ніякої розрекламованої професійними борцями з українським націоналізмом «диктатури» чи «тоталітарної держави вождівського типу»...

Варто наголосити, що ОУН нерідко критикували за відсутність чіткої та розгорнутої соціально-економічної програми. Тезу про нездатність націоналістів запропонувати українському суспільству чіткої візії економічного роз-

лузей народного господарства. 2. Господарське життя країни буде побудоване на основі співпраці держави, кооперації та приватного капіталу...». Хтось зауважить, що «смовистарчальність», це, мовляв, економічна автаркія, застаріла теорія, яка не працює в сучасному глобалізованому світі. Дозволю собі не погодитися із подібним трактуванням. Засновникам ОУН, очевидно, йшлося не про економічну ізоляцію держави чи про створення економіки на засадах натурального господарства, а про економічну незалежність, тобто здатність забезпечувати себе базовими продуктами споживання, продуктування засобів виробництва, зброї тощо. Сучасна російсько-українська війна підтвердила правильність цієї тези. Наприклад, Україна є цілком «самовистарчальна» в аграрному секторі. І це наша велетенська перевага в умовах війни, бо ми не зіштовхуємося з продовольчими кризами, які час від часу потрясають соціальний спокій нашого ворога (криза з курячим м'ясом, яйцями тощо). З іншого боку, – нехтування всіма українськими урядами за 33 роки незалежності питаннями побудови сучасної індустрії (в тому числі максимально автономного воєнно-промислового комплексу) зробило нас майже абсолютно залежними у питанні постачання зброї від наших партнерів. Звісно, розмови про постіндустріальну економіку, яка базується на сфері послуг, це дуже добре, але ще краще, коли економіка країни, поряд із наданням затребуваних суспільством послуг, може продукувати високі технології й одразу ж втілювати їх у високотехнологічну продукцію у власному промисловому комплексі. Тому, закиди оунівцям у схильності до економічної автаркії, як бачимо з нашого досвіду двох років масштабної війни, несправедливі.

Також, навряд чи комусь при здоровому глузді захотілося б заперечувати тези про «матеріальний благобут населення» або «збільшення народного майна» через розбудову всіх галузей економіки.

Чимало цікавого й насправді актуального незаангажований читач віднайде в міркуваннях націоналістів щодо аграрної політики держави. Погляньмо, чи актуальні ці міркування сьогодні. Наприклад, упродовж останнього року Україна зіштовхнулася з проблемами протестів фермерів Центральної Європи, які блокували постачання до їхніх держав української аграрної продукції. Мотивація цих людей була дуже простою – на українському агро-

ринку (на відміну від ринків країн ЄС) основним виробником продукції є великі агрохолдинги, з якими не може конкурувати дрібний і середній виробник з Європи. Ця проблема, безперечно, стане однією з найбільш актуальних під час наших майбутніх переговорів про членство у Європейському Союзі. І вирішити її можна буде тільки збалансуванням українського агроринку шляхом стимуляції середньоселянського господарства й знищенням монополії агрохолдингів на внутрішньому ринку. Шлях для такої реформи можна прочитати в Постановах Конгресу ОУН, де, між іншим, було сказано про корективу в розподілі земель, про створення міцного «середнього селянського господарства», про ринок землі, про аграрні кредити й інтенсифікацію сільського господарства, про аграрну освіту й допомогу у пристосуванні аграріїв до ринку. Як бачимо, все написано, наче про сьогоднішні проблеми українського агро-сектора.

Погляньмо далі. Будівництво промислового потенціалу України засновники ОУН бачили зорієнтованим на «потреби державної оборони», на залучення до промислового виробництва мешканців аграрно перенаселених районів, на розвитку багатогалузевості української індустрії. Всі ці тези, за належної адаптації та деталізації, могли б стати частиною програми індустріальної відбудови сучасної України.

Абсолютно прогресивні та «здорові» норми були закладені в бачення фінансової політики майбутньої держави (чого варті лише постулати про максимальну незалежність від політичних чинників Емісійного, читай – національного, – банку), її соціального рельєфу (який забезпечував права працівників і роботодавців, профспілок, об'єднань, обмежував робочий день) тощо.

Жодного «екстремізму» чи «ультра радикалізму» ми не знайдемо в будь-якому іншому розділі постанов Конгресу. Всі вони наповнені абсолютно життєздатними і корисними засадами, рекомендаціями, тезами, актуальність яких з бігом часу не лише не знівелювалась, а навпаки – суттєво посилювалася. Можна з великою долею ймовірності припустити, що якби до викладеного в документах Конгресу бодай частково дослуховувалися українські політики, законодавці, урядовці впродовж останніх трьох десятиліть, ми б мали всі шанси уникнути більшості криз, з якими зіштовхнулися в культурному будівництві, освітній

➔ Закінчення на стор. 15

В ООН ОЦІНИЛИ СТАН ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Минулого року українська економіка продемонструвала певну стійкість до наслідків нинішньої війни, "особливо в частині постачання електроенергії".

У 2023 році економіка України продемонструвала незначне відновлення, зрісши на 4,6% після попереднього падіння на 29,1%. Про це йдеться в Доповіді про світове економічне становище та перспективи

2024 року, підготовленій департаментом ООН з економічних та соціальних питань, передає "Укрінформ".

У доповіді зазначається, що торік економіка України "продемонструвала певну стійкість до наслідків нинішньої війни, особливо в частині постачання електроенергії".

У доповіді зазначається, що в Україні зросло приватне споживання, а капітальні видатки на реконструк-

цію збільшилися. Сільськогосподарське виробництво є нижчим, ніж у довоєнний період, а відвантаження зерна з чорноморських портів залишається проблематичним після виходу російської федерації з Чорноморської зернової ініціативи. Альтернативні експортні маршрути стикаються з логістичними труднощами через шкоду, завдану російськими обстрілами портів на Дунаї.

Тимчасові обмеження, запроваджені Європейським Союзом влітку на імпорту зерна з України до п'яти країн регіону, а згодом індивідуальні обмеження, накладені Угорщиною, Польщею та Словаччиною, також вплинули на залізничні й автомобільні перевезення, йдеться у доповіді.

Олена Качуровська,
«Кореспондент»

КАНАДА ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ВІДНОВЛЕННІ 19 ГРОМАД УКРАЇНИ

Канада сприятиме інклюзивному відновленню у 19 територіальних громадах України

Під час проведення спеціального круглого столу з участю Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Посольства Канади в Україні, партнерів з розвитку відбувся запуск ініціативи «Інклюзивне відновлення за лідерства громад» (CLIR). В її рамках 19 територіальних громад із 7 областей отримають експертну підтримку у сталому, інклюзивному, соціальному та економічному відновленні. На заході також були присутні представники відібраних громад.

«Міністерство докладає багато зусиль для того, аби увага проєктів міжнародної технічної допомоги була зосереджена на посиленні громад. Ця взаємодія має значний позитивний вплив на життя місцевих мешканців та спроможність системи місцевого самоврядування в Україні. Громади стають більш самостійними та здатними здійснювати проєкти відновлення.

Я хочу подякувати Канаді за підтримку та всебічну залученість до

процесів відновлення. Допомога ініціативи CLIR дозволить громадам краще зрозуміти пріоритети відбудови, отримати необхідні знання та інструменти для розробки дієвих проєктів комплексного відновлення з урахуванням потреб всіх груп мешканців», – прокоментував Віцепрем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр Кубраков.

Загалом бажання взяти участь в ініціативи висловило понад 300 громад із 11 областей України постраждалих від війни. З відібраних громад

сформували 6 груп за принципом географічної близькості та спільності потреб:

Київська область (Баришівка, Глеваха, Боярка, Велика Димерка).

Донецька та Харківська область (Близнюківська, Савенці, Балаклія).

Дніпропетровська область (Софіївська, Першотравенська, Апостолівська, Зеленодольська).

Миколаївська область (Баштанка, Березнегустате).

Одеська область (Шабівка, Білгород-Дністровська).

Чернігівська область (Холмська, Коропська, Менська).

«Під час великої війни для країни вкрай важливо, щоб територіальні громади перетворилися на лідерів відбудови. Це неможливо без розбудови на місцевому рівні глибоких компетенцій та дієвих інституцій. Комплексна експертиза, якою володіє команда CLIR в питаннях інклюзивності, гендерної орієнтованості та сталості має стати запорукою ефективного відновлення. Системний підхід дозволить посилити спроможність та стійкість територіальних громад у довгостроковій перспективі», – зазначила Олександра Азархіна, заступниця Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України.

Експерти ініціативи CLIR нададуть відібраним громадам експертну підтримку за такими напрямками: стратегічне управління та планування, налагодження партнерств із міжнародними організаціями та залучення зовнішніх інвестицій, розвиток сфери соціальних послуг, підтримка з розробки планів і стратегій відновлення та розвитку, впровадження принципів сталого розвитку тощо.

Ініціатива «Інклюзивне відновлення за лідерства громад» (CLIR) реалізується проєктом міжнародної технічної допомоги «Супровід урядових реформ в Україні» «SURGe Projes», який фінансується Урядом Канади на запит Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. «SURGe» – проєкт з інклюзивного врядування в Україні, що впроваджується компанією «Alinea International» та фінансується Міністерством міжнародних справ Канади.

Текст і фото: Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України

НБУ ПОВІДОМИВ, ЩО УКРАЇНЦІ КОЖНОГО ДНЯ ВИТРАЧАЮТЬ ЗА КОРДОНОМ \$35 МЛН.

Українці щодня витрачають за кордоном близько \$35 млн, повідомили представники Національного банку України.

Усього за 2023 рік громадяни України, які виїхали за кордон, за словами заступника голови

Національного банку України Сергія Ніколайчука, вивели з країни через свої банківські картки \$18 млрд., витративши їх за кордоном.

«У 2022 році цей відтік був майже \$20 млрд. Минулого року він трохи скоротився – приблизно до \$18 млрд. Цього року ми очікуємо, що ці

обсяги скоротяться суттєво – приблизно до \$13 млрд.», – сказав Ніколайчук.

Перекази від українців з-за кордону до України за 11 місяців 2023 року становили \$10,6 млрд.

Надія Паливода, «MIND»

АНТІН ІВАХНЮК — ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКО-ХОРВАТСЬКИЙ ПАТРІОТ

Закінчення з числа 3 ГУ

Богдан Ліський

У серпні 1945 р. його викликали і вивели з камери у якій був Антін. Як пізніше стало відомо, його повели на "суд", тобто прочитали йому смертний вирок, обстригли і відвели до камери смертників, у якій тоді було приблизно 200 осіб. Чекали на підтвердження "згори". Антін його більше не зустрічав. Може двічі випадково. Часто його бачила дружина Антона, яка була лікарем у тюремній лікарні, під час свого арешту. Приблизно на початку жовтня 1945 р., Василя Барицького та багатьох інших відвезли на розстріл. Антін після того до кінця року перебував у інших в'язницях, тому нічого про Барицького не міг знати. Василя розшукувала одна хорватська дівчина, але чи вона дізналася щось, цього Антін не знає.

З Риму Івахнюки переїхали до Канади. Там і почався новий, мирний період їхнього життя. Антін вивчав славістику, захистив магістерку в Отавському університеті на тему з української літератури (на дипломі написано — XIX a IX menzis Mai NCNIXXXII), також, слідкував за розвитком подій у хорватському емігрантському житті та у світі, писав про українсько-хорватську співпрацю і деколи писав для українських та хорватських еміграційних видань. Його дружина відкрила свою клініку, у якій працював і Антін. Подружжя фінансово допомагало українцям у навчанні... Антін Івахнюк був одним з засновників відомого часопису ОУН-фракції Степана Бандери "Гомін України". Виступав з лекціями про югославських українців. Підтримував зв'язки з хорватськими емігрантами... Був пластуном-чорноморцем та членом наукового товариства ім. Тараса Шевченка. Читав "Нову Думку" з Хорватії, "Руське слово" та інші видання русинів Воєводини. Переписувався з багатьма культурними діячами світу. У його архіві знайдено листи Дубравки Поляк Макарухи, Володимира Ноти, Миколи Лебеда... Але найактивніше співпрацював зі своїми колегами з Загреба — Младеном Бошняком та українцями, яких доля розкидала після 1945 р. по цілому світі.

Антін Івахнюк

У своїх статтях, виданих у Канаді, писав про українців у Югославії, Хорватії, Боснії... "Українці у Югос-

Приятелювання хорватів і українців у парафіяльному подвір'ї Святого Марка у Загребі 1943 року

Антін Івахнюк із дружиною Надією в Загребі. Листопад 1942 року.

лавії", "Хорвати й українці" "До українсько-хорватських взаємин" та "Русини-українці в Югославії: по сторінках Нової Думки" — якісні статті інформативного характеру. Його метою було пояснення національних відносин у колишній Югославії, роль українців у них та заклик до українських вчених, щоб ті зацікавились етнографією і фольклором хорватів, бо українці і хорвати мають багато спільного. Кращих текстів на ці теми не зустрічаємо й сьогодні в українських виданнях.

Д-р Зіновій Патоля з Карлос де Барілоче в Аргентині 17 травня 1981 року писав до Антона: "Дорогі Надю та Антоне, щиро дякуємо Вам за фотографії і вітання. Фотографії були для мене приємною несподіванкою, бо я "документально" повернувся до подій, що сталися 40 років тому, хоча і сумно мені, коли бачу скільки з нас пішло у вічність. Особливо та фотографія під вікнами нашої семінарії, на якій випадково поряд стали ті, кого більше немає з нами: Ілько, Мош, Казік, Федько і Скоморовські. Але таке життя, хоча виринають спогади і стискається серце... Не знаю, чи Вам відомо, що 3-4 роки тому помер у Аргентині, як кажуть, від інфаркту Мош і 08.02.1981 також у Аргентині помер Фалендиш, а

22.12.1980 у Сіднеї — Гураль. У Аргентині з нашого товариства залишилися тільки Лутик і я. Час покаже, хто наступний.

Якщо будеш бачити Бенеша і Марцінковського, то привітай їх від мого імені, бо, на жаль, не мав часу взяти їхні адреси, коли був там".

Постать Антона Івахнюка є, безперечно, цікавою і вона повинна зайняти гідне місце у культурній історії українців Хорватії, українсько-хорватських зв'язків, а також у житті українців Канади... Шкода, що інтелегент, людина з таким великим потенціалом, знавець української та хорватської мов, історії та культури, у післявоєнний час не залишився у Загребі. Його вклад у підвищення культурного рівня хорватських і боснійських українців, краще ознайомлення і зближення хорватів та українців міг бути набагато більшим.

Антін Івахнюк — єдиний український активіст, якого оминула трагічна доля: Андрій Пелліх помер при сумнівних обставинах перед війною, після візиту до Боснії. Євген Мацяк, один з членів проводу ОУН, фракції полковника Андрія Мельника, арештований Гестапо у Загребі, депортований у концтабір до Німеччини, помер в Англії. Василь Войтановський, місцевий голова ОУН у Хорватії розстріляний разом з родиною і керівництвом загребської "Прогресу" та членами ОУН 1945 р. у Загребі. Приблизно 20 років пізніше, серед білого дня, на вулиці міста у США, було вбито (ударом по голові

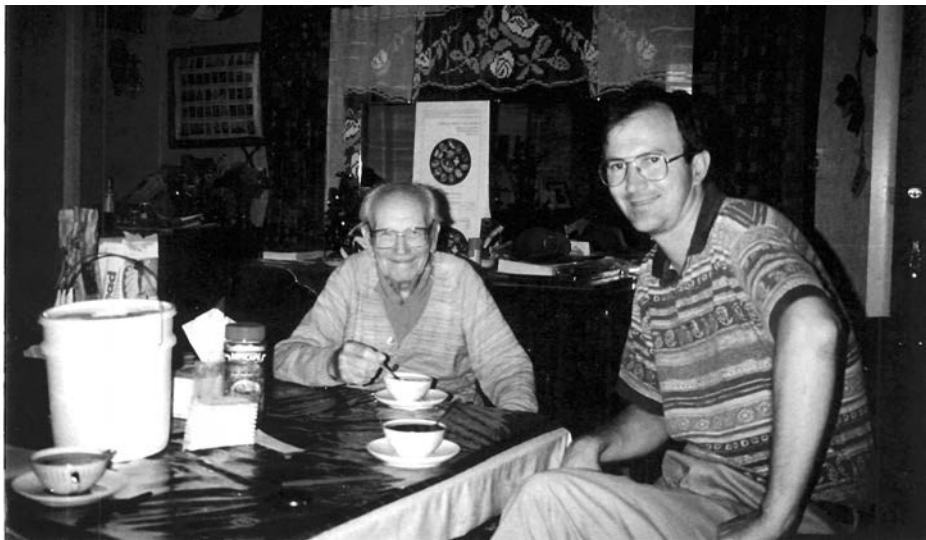
твердим предметом) Михайла Вінтоніва. Він, як і багато інших хорватських емігрантів, був жертвою обрахунків таємних служб з ворожим СССР і СФРЮ (Соціалістична Федеративна Республіка Югославія) українською еміграцією.

За свою працю, через політично-історичні обставини, Антін Івахнюк не отримав ніякого визнання, а його твори практично невідомі для молодих українців Хорватії. Але важливим є той факт, що наслідки його праці та праці українських студентів у Загребі до 1945 р. були такими впливовими, що навіть їхні переслідувачі і вороги, були змушені продовжити співпрацю у дусі соціалізму між Українською ССР та СР Хорватією.

Антін Івахнюк, Надя Ружицькі, Олюян Ружицький, Анкіца, Михайло Вінтогнів (Загреб, 1935)

Коли автор цієї статті зустрівся з Антоном Івахнюком на його фермі біля Торонто, то побачив 90-літнього дідуся, який, як на свої роки, дуже добре виглядав. Дізнавшись, що його життям та діяльністю у Хорватії цікавляться, відразу ж помолодів. П. Антін був дуже радісний, люб'язний і навіть почав співати. Про Хорватію говорив тільки добре і з ностальгією. Те ж саме відчув автор і під час телефонної розмови з Івахнюковими колегами, колишніми студентами загребського університету, українцями д-р Зіновієм Патолюм з Аргентини та Романом Бенешем з Торонто. Для них, Хорватія залишилася найкращим спогадом у їхніх серцях. Бо у ті часи, коли вони жили, переслідувані, без "незалежної неньки України", Хорватія дала їм своє тепло, захист і розуміння.

Богдан Ліський в хаті Антона Івахнюка поблизу Торонто, Канада 1998 року.

НОВОПРИБУЛІ З УКРАЇНИ В АГЛОМЕРАЦІЇ ВЕЛИКОГО ТОРОНТО (GTA): ЗАЛИШИТИСЯ ЧИ ПОЇХАТИ?

У липні-жовтні 2023 року д-р Андрієм Зав'яловим, за підтримкою Наукового товариства ім. Шевченка в Канаді, в рамках дослідчої стипендії НТПШ-К 2023 року було проведене дослідження «Новоприбулі з України в Агломерації Великого Торонто: залишитися чи поїхати?».

Через неспровоковану російську агресію проти України і подальші бойові дії Канада, та багато європейських країн, стикаються з величезною хвилею вимушеної еміграції з України. Завдяки спеціальним заходам, вжитим Канадою, а саме: програмі CUAET, громадяни України та їхні родичі отримали можливість працювати, навчатися та перебувати в Канаді. Канада ніколи не була легкою країною для імміграції, і така можливість, надана українцям як захід безпеки, відкриває їм двері для подальшої імміграції. Українці стали першою нацією, якій Канада надала допомогу в такому обсязі. Незважаючи на те, що ці заходи визначені як тимчасові, для українців з'явилося багато легальних способів як продовжити термін перебування в країні, так і змінити свій правовий статус на постійне проживання у майбутньому.

Українська діаспора в Канаді з 2021 року є першою за чисельністю українською діаспорою в світі, вона почала формуватися в 1890-і роки. Наприкінці ХХ сторіччя Онтаріо виходить на лідируючі позиції за кількістю українців, які проживають у Канаді, а Торонто стає одним з найголовніших центрів українського життя Канади (до цього тривалий час лідирували провінції Прерій – Альберта, Саскачеван, Манітоба). Згідно з переписом населення 2021 року, 1 млн. 258 тис. осіб вказали своє українське походження (а це 3,4% від населення Канади), з них 342 тис. в Онтаріо (2,4% від населення Онтаріо). В GTA в 2021 році мешкало біля 123 тис. українців (2% від населення GTA). Станом на грудень 2023 року з початку війни до Канади за програмою CUAET в'їхало близько 210 тис. українців та їхніх родичів, з них понад 60 тис. прибуло до Онтаріо, більшість з яких оселилися в GTA, що є магнітом для багатьох іммігрантів. Можна впевнено сказати, що перепис населення 2026 року може показати зовсім інші кількісні характеристики української діаспори, через велику кількість новоприбулих українців за програмою CUAET, бо певна частина з них залишиться в Канаді.

Початок широкомасштабного вторгнення і послідовна еміграція з України актуалізували питання дослідження соціальної адаптації українців в приймаючих країнах. Науковці та громадські активісти активно досліджують ці питання. В цьому дослідженні респондентам було запропоновано висловити свою думку та поділитися досвідом свого проживання в GTA. Відповіді респондентів було пов'язано з їхніми імміграційними настроями з метою зрозуміти наскільки той чи інший чинник, та чи інша характеристика впливає на імміграційні настрої респондента.

Спочатку дослідження складалося з двох частин: основного опитування, в якому взяло участь 1,011 осіб (63,2% жінок і 36,8% чоловіків; 665 осіб з Торонто, 356 з інших міст і містечок навколо), і двох фокус-груп по 8 осіб – серед тих, хто хотів би залишитися жити в Канаді назавжди, і серед тих,

хто волів би покинути Канаду. Під час обробки результатів було вирішено провести ще один етап, а саме: міні-опитування в січні 2024 року серед тих самих респондентів, які залишили зворотній контакт – 168 осіб, щоб дізнатися, як змінилися їхні імміграційні настрої з часом. В дослідженні брали участь учасники програми CUAET, які на момент проведення дослідження мешкали в межах Агломерації Великого Торонто (GTA) і які приїхали в період з лютого 2022 по серпень 2023 року.

50,4% опитаних до виїзду до Канади мешкали в Україні, 19,5% – в Польщі, 20,9% – в інших державах ЄС. Останнім регіоном проживання саме в Україні стали: умовний захід – 31,4%, умовний центр – 34,1% (з них з Києва 18,4%), умовний схід – 21,4%, умовний південь – 13,1%. Безумовними лідерами є місто Київ і Львівська область. З окупованих росією станом на 23 лютого 2022 року територій України виїхало до Канади 3,3% респондентів. 14,7% зазначили, що їхнє помешкання сьогодні знаходиться в зоні окупації.

Основні результати основного опитування такі: 38,5% готові зробити все залежне від них для того, щоб залишитися жити в Канаді назавжди (на них зроблено основний фокус в цій статті), 39,7% ще не визначилися точно, але схиляються до того, щоб залишитися жити в Канаді, 12,8% планують повернутися в Україну після війни, 4,9% готові повернутися в Європу при першій можливості і 4,3% готові повернутися в Україну при першій можливості. Якщо узагальнити, то 78,2% опитаних налаштовані на те, щоб залишитися в Канаді, з них більше третини готові піти на що завгодно, лиш би оселитися тут на постійно. Однозначно їхати з Канади планують тільки 21,8%. Якщо полярні відповіді (зробити все, аби залишитися, vs. нізащо не залишатися) є зрозумілими з точки зору можливого передбачення подальших дій респондентів, то от як поведуть себе ті майже 40%, хто ще не визначився, але схиляється до того, щоб залишитися жити в Канаді, не є зрозумілим.

Опитаним було поставлено питання: «Бажання бажаннями, але як ви оцінюєте свої реальні перспективи залишитися в Канаді жити на постійно? (ті, хто не планує лишатися в Канаді зовсім, а це 21,8%, пропустили це питання). Райдужно свої перспективи оцінює 47,1%, туманно – 34,7%, кепсько – 18,2%. Тільки 29,7% оцінили ступінь своєї ознайомленості з імміграційною політикою Канади як добрий. Як задовільний – 39,6%, як поганий – 30,7%.

Безпека (48,9%), економічна і політична стабільність (47,7%), бажання кращого майбутнього для своїх дітей (44,7%) є основними причинами, чому українці хочуть залишитися жити в Канаді. В умовах війни люди прагнуть, як ніколи, знайти спокійне і затишне місце для життя, а Канада – саме таке місце. Мотиви самореалізації (28%), можливості хорошого заробітку (23,5%), вищого рівня життя (22,9%) посідають другу сходинку. Втім, наявність родичів (8,1%), потужної української діаспори (10,7%), хорошої освіти (12,5%) чи зрозумілого і прозорого процесу імміграції (9,7%), які, здавалося б, повинні мати величезний вплив на бажання залишитися в Канаді, не є наріжними.

Притому мотиви приїзду саме до Ка-

нади трохи відрізняються від причин. Безпека (61,8%), спокій у суспільстві (39,2%), бажання ліпшої долі для своїх дітей (43,3%), англomовне середовище (39,4%) є лідируючими серед всіх мотивів. Також серед лідерів є мотив бажання отримати статус постійного резидента Канади – 54,2% (що зовсім не означає, що людина готова пов'язати все своє життя з Канадою). Цікаво, що 23,2% опитаних обрали мотив потужної української діаспори. Є й ті, хто їхав до Канади без будь-якої причини, шукаючи притулку де завгодно (7,6%).

Чоловіки трохи більше схильні до того, щоб залишитися жити в Канаді, ніж жінки, але різниця незначна. Така ж тенденція і серед людей працездатного віку (25-44) – вони більш схильні до того, щоб залишитися жити в Канаді. Мова спілкування і регіон походження також мають значення: ті, хто спілкується вдома виключно українською і ті, хто походить з Заходу України, трохи менше схильні до імміграції, ніж ті, хто спілкується іншими мовами або кількома мовами водночас і є з інших регіонів України. Ті, в кого внаслідок бойових дій житло в Україні пошкоджене або зруйноване, налаштовані майже в 2 рази рішучіше залишитися жити в Канаді назавжди (в 9,5% опитаних житло пошкоджене, в 3,5% – зруйноване).

Мають бодай якусь роботу в Канаді 56,1%, щоправда, постійну роботу має лише 41,7%. Знаходяться в пошуку роботи 35,3%. Не шукають роботу в Канаді 8,6%. В цілому, чим більше людина знаходиться в Канаді, тим вищий шанс, що вона має постійну роботу як взагалі, так і за фахом. Але рівень безробіття серед тих, хто тут вже понад пів року, балансує в районі 23-27%. Наявність постійної роботи, та ще й за фахом, суттєво впливає на імміграційні настрої новоприбулих українців у частині рішучості – частка тих, хто готовий зробити все для того, щоб залишитися в Канаді на постійно, сягає 50% проти 31,5% серед тих, хто має тимчасову роботу або взагалі її не має.

Як хороший свій фінансовий стан оцінює 24,9%, як задовільний – 38,4%, як поганий – 36,7%. Але суттєвої різниці на імміграційні настрої фінансовий стан не робить. 90% респондентів вносять плату за оренду житла, з них за ринковою ціною винаймає 83,0%, інші 7,0% сплачують певну вартість. Лише 7,8% опитаних мають друзів/родичів/приймаючі родини, яким вони за житло не платять. А 2,4% опинилися у вкрай тяжкій ситуації – вони постійного житла не мають, живуть або в притулку, або в наметі, або на вулиці. Умовний розмір орендованої житлової площі частково впливає на імміграційні настрої: ті, хто орендує будинки, більш схильні до того, щоб зробити все для того, щоб залишитися жити в Канаді на постійно (50%), в той час як у винаймачів квартир (42,6%) та кімнат (38,2%) такої рішучості менше.

Як низький оцінюють свій рівень володіння англійською 23,2% опитаних, як середній – 36,6%, як високий – 40,2%, тобто трохи менше половини респондентів майже вільно почуває себе в соціальних ситуаціях, і трохи більше третини активно впливається в англomовне середовище. Але рівень володіння англійською не є суттєвим фактором при визначенні імміграційних настроїв респондентів.

42,7% опитаних користувалися чи користуються послугами українських діаспорних організацій GTA, найчастіше у відповідях фігурують Канадсько-українська імміграційна служба (CUIAS) і Суспільна служба українців Канади – Торонто (UCSST). Курси англійської є найпопулярнішою послугою (20,2%), слідом йдуть інформаційна та консультативна підтримка (17,2%) і пошук роботи (17,3%). 49,7% опитаних також користувалися чи користуються послугами інших сервісних організацій з допомоги іммігрантам.

Головними характеристиками, які обумовлюють імміграційні настрої, є оцінка почуття безпеки в Канаді – чим безпечніше почувається людина, тим більше вона схильна до того, щоб залишитися жити в Канаді назавжди (різниця поміж різними варіантами відповідей в понад 3 рази: 50,3% з тих, хто почувається в безпеці, готові зробити все для того, щоб залишитися жити в Канаді проти 14,8% тих, хто не почувається в Канаді безпечно); психологічний і фізичний стан у Канаді – в тих, в кого стан у Канаді значно поліпшився, бажання залишитися жити в Канаді назавжди набагато вище, чим у тих, в кого він значно погіршився (різниця в 5-7 разів); оцінка вражень від Канади – порівняння свого теперішнього життя на новому місці і минулого життя суттєво впливає на імміграційні настрої (різниця в 28 разів), при цьому оцінюють свої враження як негативні 5,9% опитаних, як середні – 20,1% і як позитивні – 74%.

Що стосується мотивів на повернення в Україну, то міжособистісні стосунки, а саме сім'я та друзі, є домінуючими – 50,1% виділяє саме їх. Патріотизм і ностальгія за своїм життям в Україні актуальні для 38,2%, власне житло – 35,1%. Домінуючим «примусом» на повернення в Україну є закінчення строку дії візи/дозволу на роботу – 53,6%. Якщо новоприбулим не вдасться цей статус продовжити/оновити/переробити в інший, то тоді доведеться повертатися в Україну. На другому місці стоїть стан близьких в Україні – якщо з ними щось станеться, то 43,9% готові мерщій повернутися і допомагати їм.

Певні зміни в ідентичності вже відчуває 35,7% – вони відмітили, що вже мають певну канадську складову в своїй ідентичності, притому для 5,7% ці зміни є доволі драматичними – 3,4% відчувають себе канадцами вже більше, ніж українцями, а 2,3% вже відчувають себе суто канадцами. Але для більш ніж половини опитаних таких змін ще не відбулося – 59,1% вважають себе українцями і планують залишати цю ідентичність як єдину можливу. Зсув ідентичності в бік нової і більша рішучість залишитися жити в Канаді на постійно. Ті, хто відчуває вже певну канадську складову в своїй ідентичності, значно більш рішуче налаштовані на те, щоб залишитися жити в Канаді на постійно.

Детальніше з результатами дослідження, а саме з соціологічним звітом, можна ознайомитись за посиланням: <https://socadaptukr.files.wordpress.com/2024/01/zvit-ua.pdf> (введіть це посилання в інтернет-браузері). Англomовна версія звіту планується до випуску на початку травня 2024 року. Зв'язок з автором: socadaptimm@gmail.com.

Андрій Зав'ялов

МИ ПРИСЯГЛИСЯ...

➔ Закінчення з стор. 11

реформі, церковному житті, міжнародних зносинах тощо.

На жаль, українське суспільство і його провідні верстви (від 1991 року і до сьогодні) були схильні вірити ворожим ідеологічним кліше, публіцистичним епітетам, пропаганді більше, ніж власному аналізу досвіду попередників. Гігантський дорожок українських інтелектуалів, політиків, державних діячів, теоретиків, ідеологів, економістів, політологів, який свого часу був оголошений нашими ворогами «шкідливим» не береться на озброєння сучасною Україною. Відкидаючи цілий пласт уже готових рецептів державного будівництва і щоразу вигадуючи велосипед, ми збіднюємо, обкрадаємо себе.

Безумовно, можна заперечити все написане вище і сказати, що політичні, економічні, стратегічні постулати, викладені на Першому Конгресі Українських націо-

налістів, ніколи не втілювалися на практиці. Проте, ця негачія не витримує критики. По-перше, шляхом реалізації аналогічних ідей розвивалися практично всі провідні держави світу – від США до Кореї і від Тайваню до Чіле. А, по-друге, можна припустити, що люди, які створили наймасовіший і найтриваліший безперервний політичний рух в українській історії, були непересічними посталями в інтелектуальному сенсі. У найнесприятливіших історичних умовах, які тільки можна собі уявити, декілька десятків відчайдушів зібравися, щоб «переперти долю» і дати шанс нації, викинутій за двері світової політики, повернутися в гру. Їм це вдалося. Вдасться і нам, коли ми пам'ятатимемо, що стоїмо на плечах у велетнів і на решті навчимося розумно користуватися їхнім спадком.

Іван Патриляк

Адвокати

Тарас Грицина і Петро Гамівка

- ◆ Судові адвокати у справах заповітів і майна
- ◆ Купівля та продаж нерухомості
- ◆ Сімейне право
- ◆ Нотаріальні послуги

1081 Bloor St. W. #200
Toronto, ON M6H 1M5
Tel.: (416) 532-8006

SMITH MONUMENT COMPANY LIMITED

Заснована 1919 року

349 Weston Road (North of St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

Єдина в Онтаріо

українська фабрика пам'ятників

- Фабрика і вистава відкриті для публіки (понад 60 пам'ятників на виставі)
- Обслуговуємо всі цвинтарі Канади і США
- Наші висококваліфіковані виконавці мають понад 300 років досвіду
- Ввічлива і професійна обслуга
- Позагодинні зустрічі за домовленням
- Домашні зустрічі можливі

Звертайтеся до власника
Андрія Латишка:

416-769-0674 або 1-888-836-7771

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА SONG OF UKRAINE

3 понеділка до п'ятниці
7:30 вечора
на хвилі 1320 AM

В прямому ефірі
www.cjmr1320.ca

OMNI 1 - ON

субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
п'ятниця - 9 AM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB

неділя - 8 AM
вівторок - 1 PM*

OMNI - BC

неділя - 8 AM
вівторок - 10 AM*
п'ятниця - 2 PM*

*Повторення

КУПУЄТЕ ЧИ ПРОДАЄТЕ, - ПОСИЛАЙТЕСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ В «ГОМОНІ УКРАЇНИ»!

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ГОМІН УКРАЇНИ

ОГОЛОШЕННЯ

Тел.: (416) 516-2443
Факс: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com

Steve
905-385-8332

Specializing in: Classroom Teacher
Senior Driver Education In-Car Educator
80+ licence Renewal D.C.A

Купівля та продаж нерухомості !

БОГДАН ПОПОВИЧ
Sales Representative
E-mail: bpopovych@trebnet.com
(Not intended to solicit agencies of any kind)

Cell: (416) 882-3490

- Професійна допомога при купівлі та продажі будинків, квартир, бізнесів
- Допомога в отриманні mortgage
- Безкоштовні консультації

ПОСТУП

українська радіопрограма
Щонеділі 9-10 год. вечора
на хвилях FM 88,9
у прямому ефірі

www.cirvfm.com

Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії
Замовляйте у нас музичні вітання

Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282
у кредитовій спілці Будучність

Керівник і ведуча - Любомира Матвіяс

Tel. 647-550-5735

e-mail: ukrradiofm@gmail.com

Steve M. Woloshyn

Sales Representative

Office: 905-565-9200
Fax: 905-565-6677 Cell: 416-823-5551

7045 Edwards Blvd.
Suite 401 Mississauga, ON L5S 1X2

www.SteveWoloshyn.com
Email:swoloshyn@trebnet.com

Пам'ятайте, що з кожного продажу я жертвую, у Вашому імені, \$500 на Euromaidan для допомоги українським військовим.

FRIENDS OF UKRAINE DEFENSE FORCES

DONATE TODAY

Будьмо в КОНТАКТ-і

ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!

ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM

AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM BC: Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT:

AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM

ON: TUES 7:00 AM BC: SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

BCU Financial

Кредитова Спілка Будучність

НОВИЙ
РІК

ОСОБЛИВІ
ВІДСОТКИ

5.35%*

13 місяців

CAD

4.00%**

12 місяців

USD

NEW MONEY ONLY

Завітайте до відділу Кредитової Спілки Будучність або на сайт bcufinancial.com.

* Terms and conditions apply: 13-month terms only; NEW and EXISTING money; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from January 9, 2024. Rates are annual and subject to change.

** Terms and conditions apply: 12-month terms only; NEW money only; includes Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from January 9, 2024. Rates are annual and subject to change.

BCU Кредитова Спілка Будучність

КС Будучність може допомогти вам збільшити свій внесок в RRSP за допомогою кредиту **RSP Loan***

1 рік PRIME • 2 роки PRIME + 0.25%

Внесення максимальної суми вашого дозволеного розміру вкладу може допомогти вам збільшити податкові відрахування, заощаджуючи ваші важко зароблені гроші та допомагаючи вам спланувати своє майбутнє.

Кредит **BCU RSP Loan*** може допомогти вам зменшити податок на прибуток.

КС Будучність допоможе вам взяти кредит вже зараз, і ваші пенсійні заощадження зможуть збільшуватися з нашою допомогою для вашого майбутнього. Наші спеціальні відсотки на кредит **BCU RSP Loan*** допоможуть вам легко досягти своїх пенсійних цілей.

Дайте вашим заощадженням поштовх із **BCU BOOST!**

Особливі відсотки на заощадження **GIC, TFSA, FHSA, RRSP & RRIF***

5.50%*
6 місяців

КРАЙНЯ ДАТА ДЛЯ ВКЛАДІВ
Вклади у RRSP протягом перших 60 днів 2024 р. можуть бути використані для зменшення бази оподаткування при декларуванні доходів за 2023 податковий рік. Крайня дата для вкладів RRSP за 2023р - четвер, 29 лютого 2024.

Завітайте до найближчого відлення КС Будучність або bcufinancial.com, щоб дізнатися деталі.

* Terms and conditions apply.

* Terms and conditions apply.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca